

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, BIRŽELIO – JUNE 21, 2016 • Vol. CVII Nr. 73 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 06-20-2016

ŠIAME NUMERYJE:

Kur karaliauja stiklas – 6 psl.

Šokiais tiestas kelias į Baltimorę – 7 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Šokių šventės dalyviai kartu giedos Lietuvos himną

2015 m. himno giedojimo Čikagoje prie „Pupos“ akimirkos.

Sandros Šcedrinės/„Studio Light Inc“ nuotr.

Tautiška giesmė ir vėl suburs lietuvačius kartu! Šiais metais liepos 4 d. 10 val. r. Inner Harbour pakrantėje, Baltimorėje, jau aštuntus metus iš eilės tęsime tradiciją ir himnais vieningai pasveikinsime tėvynę Lietuvą ir Jungtines Amerikos Valstijas. Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje, bendradarbiaudamas su Šokių šventės organizaciniu komitetu, maloniai kviečia visus šventės dalyvius ir svečius prisijungti prie šio neeilinio renginio ir sujungti savo balsus Tautiškai giesmei atlikti.

Himno giedojimas Inner Harbour pakrantėje vyks

aplinkiniams netikėtu „Flashmob“ principu, kuomet susirinkę lietuvačiai gavę ženklą išskleis trispalvę ir griausmingai užgiedos „Lietuva, tėvyne mūsų...“ Taip pat akcijos metu sveikinant Nepriklausomybės dienos proga bus giedamas ir JAV himnas. Ši šventė vyks gausiai turistų lankomoje, istorinėje pakrantėje Inner Harbour (aikštėje, esančioje šalia Calvert ir Pratt gatvių sankirtos). Joje planuoja dalyvauti ir Lietuvos Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė, kultūros ministras Šarūnas Birutis bei kiti valstybės pareigūnai. – 3 psl.

J. Jurašas 80-ąjį gimtadienį sutiko Lietuvoje

Režisierių sveikino Vytautas Landsbergis.

A. Vaškevičiaus nuotr.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Sekmadienį, birželio 19-ąją, garsiajam lietuvių teatro režisieriui Jonui Jurašui sukako 80 metų. Jau daug metų Jungtinėse Amerikos Valstijose, Floridoje gyvenantis režisierius vasaromis grįžta į Lietuvą, ne išimtis – ir ši vasara. Nacionalinis Kauno dramos teatras, kuriame J. Jurašas pastatė daug įsimintinų

spektaklių, jubiliejaus proga parodė tris teatro repertuare dabar esančius jo darbus – 2014 metais sukurta „Barborą“ pagal Juozo Grušo dramą „Barbora Radvilaitė“, 2011 metų Sofi Oksanen „Apsivalymą“, o sekmadienį, jubiliejaus dieną, parodyta 2012 metais pastatyta „Balta drobulė“ pagal Antano Škėmos romaną.

– 11 psl.

Tik tas neklysta, kuris nieko neveikia – Romain Rolland

Kurkime Lietuvą – motiną

Kauno arkivyskupas metropolitas **Lionginas Virbalas SJ**

Kalba LR Seime minint Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido dienas

Šiandien prisimename šimtus tūkstančių į Sibirą ištremtų Lietuvos žmonių, jų kančias ir mūsų žemėje pralietą kraują. Minime okupacijos tragediją, kai akis į akį susidūrė dvi siaubingiausios praėjusio amžiaus ideologijos – komunizmas ir nacizmas. Abi ideologijos žadėjo sukurti tobulą visuomenę ir šią „tobulybę“ pradėjo kurti „apsivalydamos“ nuo tų, kurie būdavo laikomi netobulais, kenksmingais, nepageidaujamais. Vienu atveju tai būdavo žydai, romai ar kiti ne arijų kilmės žmonės, o kitu atveju – buržuaziniais nacionalistais, buožėmis pavadinti dori ir savo šalį mylintys piliečiai. Tikrovėje tai reiškė prievartą, kraują, ašaras ir visada vedė į nelaisvę, vergystę. Žmogus buvo aukojamas ideologijos stabui ir traktuojamas kaip medžiaga, kurią reikia arba suformuoti, arba sunaikinti. Ten, kur žmogus tampa tik priemone, prasideda kelias į tironiją.

Šventojo Rašto Pradžios knygoje pasakojama apie Abraomo diskusiją su Dievu dėl Sodomos ir Gomoros (plg. Pr 18). Abraomas klausė Dievo, ar jis noris pražudyti šių miestų nusidėjėlius kartu su doraisiais. Ar Dievas sunaikintų miestą, jei jame rastųsi bent 50 teisiųjų? O jei jų būtų 45? O jei galiausiai jų būtų tik 10, ar vis dėlto jie būtų pražudyti kartu su nusidėjusiais? „Ne, nesunaikinsiu ir dėl dešimties“, – sakė Viešpats. Tai visai kita prieiga – žmogus yra epicentre, ir tvirta nuostata, jog kiekvienas baudžiamas tik už tai, ką pats padarė. Abraomo klausimai – tai apeliacija prieš kolektyvinės atsakomybės principą, tai protestas prieš tai, jog tu gali būti apkaltintas vien dėl to, kas esi – žvelgiant į okupacijos ir tremčių laiką, galbūt žydas, lietuvis, lenkas, inteligentas, verslininkas.

Juk iš tiesų abi totalitarinės ideologijos žemino, baudė ir žudė žmones ne už tai, ką jie padarė, o tik dėl to, kas jie buvo, dėl to, kad norėjo būti savimi, kvėpuoti laisve, norėjo patys spręsti ir kurti savo gyvenimą. Kitaip tariant, žmogus buvo trypiamas vien už tai, kad norėjo atskleisti savo prigimtį.

Biblija mums sako, kad žmogus yra sukurtas pagal Dievo atvaizdą. Kiekvienas iš mūsų esame Dievo kūrybos atspindys. Kiekviena gyvybė yra vertinga. Kiekvienas žmogus nusipelno, kad būtų gerbiamas jo orumas.

Tačiau kartais istorijoje nutinka taip, kad žmogus nusprendžia, jog ne jį Dievas sukūrė, bet jis pats gali kurtis dievus pagal savo norą. Utopines užmačias žadėjusios įgyvendinti žemėje XX a. totalitarinės ideologijos tapo stabais, ir jiems buvo paaukota milijonai nekaltų žmonių. Šiandien šios ideologijos jau yra žlugusios, tačiau tebėra naujų stabų pavojus. Turime būti tie, kurie kitą regime kaip unikalų asmenį, o ne kolektyvinį stereotipą, tie, kurie nepaverčiame žmogaus priemone, kurie saugome gyvybę, taip pat ir negimusią, ir remiamės sveiku protu pažįstama žmogaus prigimtimi.

Deja, ir šiandienos pasaulyje priklausantys kitai tautai, klasei, religijai pradedami laikyti priešais, nepageidaujamais kliuviniais. Matome genocido mastus jau pasiekiantį krikščionių persekiojimą Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje. Matome ne-

rimstančius įtampos židinius netolimoje kaimynystėje. Mums ne tas pats, kaip jiems sekasi, kaip buvo aktualu tai, kas vyko pasaulyje XX a. 4-ajame dešimtmetyje.

Atgavę laisvę, iš Sibiro stengėmės susigrąžinti bent tremtinių palaikus. Dar svarbiau susigrąžinti jų dvasią, tikėjimą, ištvermę, meilę Tėvynei ne todėl, kad ji daug duoda, o todėl, kad dėl jos ir žmonių galime daug nuveikti.

Šiandien gresia kitokios tremtys – vaikai ištremiami iš savo vaikystės, kai auga be šeimos šilumos; šeimos ištremiamos iš savo namų, kai negali oriai kurti savo gyvenimo; piliečiai ištremiami iš politinio gyvenimo, kai nemato pasitikėjimo vertų atstovų. Ar Lietuva, krentanti į demografinę duobę, nebus ištremta iš pasaulio ateities?

Popiežius Pranciškus, kai šių metų gegužę jam buvo teikiama Europos vienytojo Karolio Didžiojo premija, sakė:

„Svajoju apie jauną Europą, kuri dar sugeba būti motina; motina, kuri turi savyje gyvybės, gerbia gyvybę ir teikia gyvenimo viltį. Svajoju apie Europą, kuri rūpinasi vaiku, kuri kaip broliui padeda prieglobsčio ieškančiam, visko netekusiam atvykėliui. Svajoju apie Europą, kuri girdi ir brangina sergančius ir senus žmones <...>, kurioje tuoktis ir susilaukti vaikų – tai didžiulė atsakomybė ir džiaugsmas, o ne problema <...>. Svajoju apie Europą, kuri gina visų teises, neužmiršdama ir visiems skirtų pareigų.”

Svajokime ir mes apie tokią Lietuvą. Ir ne tik svajokime – bendromis pastangomis kurkime ją.

Pagerbti mūsų partizanai

Prie Komunizmo aukų paminklo (iš d.): lietuvių partizanų uniformomis Vytautas Pakalniškis su trispalve, Aleksandras Radžius, Visvydas Matulis ir gudų partizanų uniforma – Raman Vasilūks. Peterio Alunans nuotr.

ALEKSANDRAS RADŽIUS

Gražiu, šauniu, neįprastu vainiku buvo pagerbti mūsų partizanai birželio 10 d., per metines apeigas prie paminklo komunizmo aukoms (Victims of Communism) Washingtonė, Amerikos sostinėje. Jau keli metai pokario Lietuvos partizanų uniformomis apsirengę vyrai dalyvauja metiniame minėjime, bet per 2015 metų apeigas

Visvydas Matulis pasiūlė, kad mes turėtume vainiku prisidėti prie komunizmo aukų pagerbimo. Taip ir padarėm! Susisieškėme su paminklo administratoriumis ir paprašėme, kad būtume įtraukti į sarašą tų, kurie komunizmo aukas pagerbs vainikais.

Vytautas Pakalniškis pagamino vainiką, panašų į tuos, kuriais sausio 13-osios Vilniaus televizijos bokšto aukos buvo palydėtos į amžinąją poilsio vietą. Atėjo eilė vainiką prie paminklo nešti mums. „Par-

Vytauto Pakalniškio pagamintas vainikas, kuris buvo padėtas prie Komunizmo aukų paminklo Washingtonė 2016 m. birželio 10 d., pagerbiant mūsų partizanus.

Aleksandro Radžiaus nuotr.

tizantai” Visvydas Matulis ir Aleksandras Radžius nešė vainiką, o „partizanas” Vytautas Pakalniškis – trispalvę. Drauge su mumis dalyvavo Raman Vasilūks, apsirengęs gudų pokario partizano uniforma. Ir taip keturi „partizantai” – trys lietuviai ir vienas gudas – iškilmingai ir šauniai pagerbė pokario partizanus.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase: kasdien – **\$340.00** • visos savaitės **\$240.00**
Kanadoje (USD): – metams **\$390.00** • 1/2 metų **\$210.00** • 3 mėn. **\$110.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **\$615.00** • 1/2 metų **\$315.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV – metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
Kanadoje (USD) – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$120.00** • 3 mėn. **\$75.00**

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams **\$220.00** • 1/2 metų **\$120.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$70.00**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesijučiamo.
„*Draugo*“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Administracija –
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

25-eri metai – užtektinai ženkliai laiko atkarpa, kad sostinėje būtų pastatytas bent vienas didingas paminklas Laisvei.

Deja, nė vienoje iš centrinių Vilniaus aikščių iki šiol nėra išpūdingo paminklo Laisvei, kuris linijų ir formų kalba aiškiai, tradiciškai, be didelių įmantrybių bei giliai paslėptų prasmų pagerbtų visus visoms okupacijoms pasipriešinusius lietuvius – kunigaikščius, karalius, viduramžių karius, sukilėlius, knygnešius, partizanus, tremtinius, prezidentus...

Tiesa, turime vilčių, kad Lukiškių aikštė vis tik bus sutvarkyta taip, kad joje atsirastų vietos ir Laisvei.

Bet kol ji nepastatyta, negali džiaugtis Lietuva – paradoksų šalis. Galime tokio paminklo ir neišvysti. Itin daug aiškinančių, kodėl Laisvės paminklas gali ir nebūti didingas, vertikalus, aiškiai bylojantis, kad lietuvių tauta nuolat priešinosi visų rūšių okupacijoms.

Neramu dar ir todėl, kad tradicinio požiūrio į Laisvės paminklą oponentai – įtakingi. Jie mano, kad ir lietuviškų, ir Vakarų aukštųjų mokyklų diplomais, jie linkę manipuliuoti modernumo, demokratijos, estetikos, etikos sąvokomis.

Vienas iš pastaruoju metu mane nustebinusių – filosofas Nerijus Milerius. Susiraskite šių metų birželio mėnesio žurnalą „IQ“. Ten – didžiulis „IQ“ kultūros redaktorės Viktorijos Vitkauskaitės pokalbis su filosofu („Agresyvi tyla“).

N. Milerio samprotavimai įdomūs, bet prasmingi jie būtų nebent tuomet, jei Vilniuje vieną iš pagrindinių aikščių (nebūtinai – Lukiškių) jau puoštų didingas, pagal tradicinius supratimus sukurtas Laisvės paminklas. Tada gal ir vertėtų svarstyti: ar reikia antrojo, o jei vis tik norėtume ir antrojo, tai kaip jis turėtų atrodyti? Gal antrajam tada išties tiktų horizontalios, tarsi paslepiančios, leidžiančios nepastebėti formos (aliuzija į paminklą Kaune susideginusiam Romui Kalantai).

Būtų šaunu, gražu, prasminga, jei Lietuvos sostinė turėtų du Laisvės paminklus. Vienas – tradicinis, įprastas, kur kalavijas panašus į kalaviją, žirgas – į žirgą, o karaliaus regalijos – į karaliaus karūną. Antrasis – sugalvotas jau modernių skulptorių.

Taip susiklosčius aplinkybėms (pirmiausia – tradicinis ir tik po to – visi kiti variantai), nebūčiau priešiška nusiteikęs net prieš „horizontaliąją modernybę“.

Tačiau filosofui Mileriui, regis, nė motais, kad Lietuvos sostinė neturi būtent didingumu, vertikumu, tradiciškumu pasižyminčio Laisvės paminklo. Jis perša nuomonę, kad Lietuvos sostinė, ieškodama Laisvę įkūnijančio monumento, galėjo pasirinkti ne tradicišką, o modernišką variantą. Jis apgailestauja, kad „dalis visuomenės dar nepasiruošusi demokratiškesnėms įpaminklinimo formoms“. Jis mano turįs teisę skirstyti žiūrovus į demokratų ir tuos, kuriems trūksta demokratiško supratimo.

Tik pamanykite: „Pagal klasikinę strategiją paminklas matomas kaip postamentas, pakylėta vertikale, atskirta nuo kasdienio gyvenimo horizontalės. Pagal antrąją strategiją paminklas suvokiamas demokratiškai, vienoje horizontalėje su įvairiomis gyvenimo praktikomis: galimybė tiesiog prisėsti aikštėje, pažaisti futbolą ir panašiai“.

Belieka padėkoti už paaiškinimus. Dabar jau žinosiu priklausąs lietuviams, kurie nesugeba demokratiškai matyti bei mąstyti.

Ir vis dėlto sunku suprasti, kodėl klasikinė versija, anot filosofo, nėra tokia demokratiška kaip modernioji? Reikėjo pagaliau iki galo rėžti, kas esame mes, klasikinės versijos gerbėjai? Diktatoriai, autokratai, uzurpatoriai, neišmanėliai, primityvai?

Į Lukiškių aikštę – pažaisti futbolą?

GINTARAS VISOCKAS

Žinoma, diskutuoti, ginčytis su filosofu, – keblus užsiėmimas. Visuomet gali sulaukti atlaidžios pašaipos, paniekinimo.

Ir vis dėlto... Tikroji problema, nors ir neįvardinama, per daug akivaizdi, kad ją būtų įmanoma lengvai paslėpti. Pastaruosius pusę šimto metų Vilnius neturėjo galimybės statyti vadinamųjų vertikalų paminklų, kai tuo tarpu laisvos tautos tuo metu statė būtent tokius - tradicinius, visiems suprantamus. Anos, galingesnės, mažiau negandų patyrusios tautos atidavė deramą duoklę savo istorijai. Mes tokios galimybės neturėjome. Mes buvome pavergti.

Tad kodėl šiandien nenorime leist Vilniui turėti bent vieno vertikalaus, tradicinio Laisvės paminklo? Nenorima, kad lietuviai šitaip įprasmintų didingą, tegul ir tragišką, tautos praeitį? Nedera prie stiklinių daugiaaukščių? Prieštarauja Europos Sąjungos doktrinai apie vieningą europietišką tapatybę?

Drįstu manyti, kad Vilnius be vertikalaus monumento, be Laisvės paminklo – tarsi nelaisvas miestas, nepilnavertė sostinė, be amžinųjų akcentų.

Ir vis tik įtakingame žurnale filosofas viešai tebesvarsto: Lukiškių aikštę įtvirtinti išpūdingu monumentu ar paversti zona, kurią praktikuotų miestiečiai?

Pasėdėti ant žolės, pagurkšnoti kavos ar net pažaisti futbolą galima ir kitur, nebūtinai Lukiškių aikštėje. Lukiškių aikštė – per daug svarbi zona, kad galėtume drįst joje spardyti kamuolį. Kadaise čia buvo nužudyti mūsų sukilėliai. Prie pat šios aikštės

dunkso buvęs KGB kalėjimas, šimtams tūkstančių lietuvių atnešęs kančias arba net mirtį. Ar ne šventagėška kviest ten žaisti futbolą?

Juk žydams, kurie pedantiškai rūpinasi visomis savo kapinėmis, istorinėmis vietomis, sinagogomis, kažkodėl nesiūlome pasirinkti būtent tokius atminimo ženklus, kurie... leistų žaisti futbolą. O lietuvių krauju apšlakstytose vietose, pasirodo, galima ir „šiai pa-būti“, ir pasėdėti tiesiog pramogaujant, ir net kamuolį spardyti...

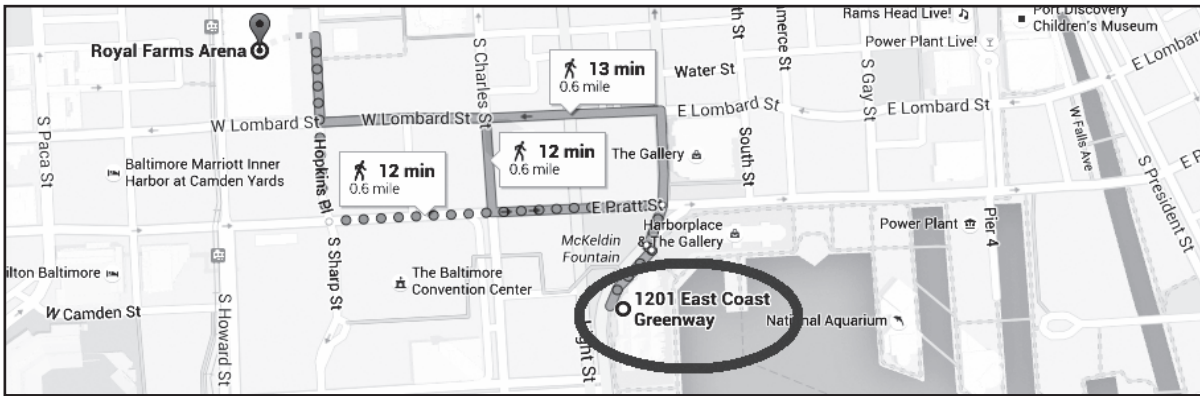
Publikacijoje „Agresyvi tyla“ filosofas teigia: „Pavyzdžiui, žinome, kad daugybė žydų antkapių Vilniuje buvo panaudoti laiptams ar transformatorinei. Ignoruoti tokius dalykus yra nusikaltimas“.

Teisinga pastaba. Bet juk ignoruoti lietuvišką skausmą – taip pat nusikaltimas. Šioje publikacijoje įžiūriu pastangas prisidengiant išpūdingais diplomais bei pasaulio moderniosios architektūros išmanymu lietuviams įpiršti nusižeminimą, nepagrįstą kuklumą, baime, kad, neduok Dieve, neižleistume kurios nors tautinės bendrijos, kad nepasijustumė per daug didingi ir gražūs. Tai kas, kad Vilnius – Gedimino miestas, bet jis nuo seno – daugiautis, jį savinasi ir lenkai, ir žydai, ir kas tik netingi. Šiame mieste lietuviai dar palyginti neseniai buvo niekinama tautinė mažuma, o dabar nori užriesti nosį. Užteks jiems vien užsieniuose mokslų ragavusio architektūros specialisto vaizduotėje matomo kryžiaus: Seimo rūmai – Arkikatedra – vertikaloji kryžiaus dalis, Tautos namai ir kitoje Neries pusėje J. Mikėno „Kregždės“ – horizontalioji kryžiaus dalis. O viduryje – Lukiškių aikštė, kur galima gulinti, gal net futbolą spardyti.

Beje, Tautos namai – irgi tik naivuolių vaizduotės padarinys, jie niekada nebus pastatyti. Moderniosios pasaulio architektūros ir skulptūros paveikti mūsų filosofai to neleis. Kokie čia XXI amžiuje vienoje iš Europos Sąjungos sostinių – Tautos namai! Juokaujate?

Šokių šventės dalyviai kartu giedos Lietuvos himną

Atkelta iš 1 psl.

Akcija „Tautiška giesmė aplink pasaulį“, užgimusi 2009 m., minint Lietuvos tūkstantmetį, jau tapo unikalia tradicija, kuri, palaikoma aktyvių lietuvių, telkia tautos patriotiškumą Lietuvoje ir išeivijoje. Tai yra gyvas įrodymas, jog ir nedidelė šalis geba daryti didžius dalykus ir būti be galo vieninga. Pernai Čikagoje šis renginys sulaukė didžiulio Dainų šventės dalyvių dėmesio – dangoraižių apsuptyje himnas buvo giedamas daugiau nei 400 choristų bei kitų svečių, o visoje Čikagoje Tautiška giesmė savo tėvynę pasveikino dar bent pora tūkstančių lietuvių. Šimet ir vėl tikimasi sulaukti kuo daugiau patriotiškai nusiteikusių ir tautiniais motyvais bei vėliavos spalvomis pasipuošusių tautiečių. Visi kartu padarykime šių metų akciją pačia gausiausia išeivijoje!

Po Tautinės giesmės akcijos Lietuvos ambasada Washingtone maloniai kviečia dalyvauti 1 val. p. p. joje vyksiančiame XV Lietuvių tautinių šokių šventės dalyvių ir JAV Lietuvių Bendruomenės narių susitikime, kur Seimo pirmininkė atidarys Prezidentui Kaziui Griniui skirtą parodą. Kartu prisiminsime Šokių šventės akimirkas ir paminėsime Lietuvos Valstybingumo (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) ir Jungtinių Amerikos Valstijų Nepriklausomybės dienas. Taip pat turėsite progą apžiūrėti istorinį Lietuvos ambasados Washingtone pastatą, kuriame Lietuvos ambasada JAV įsikūrusi nuo 1924 metų.

Visiems, norintiems apsilankyti ambasadoje, būtina registruotis iki birželio 30 d. el. paštu: rsvp.us@urm.lt. Daugiau informacijos: <https://usa.mfa.lt/usa/lt/>.

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“

internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų

parašyti apie tai administracijai:

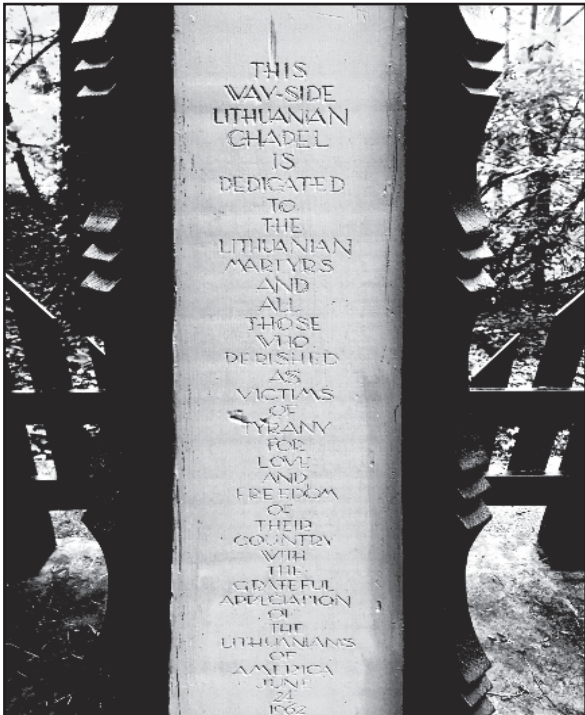
administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

SKAITYKITE „DRAUGĄ“ GREIČIAU!

TELKINIAI

Gedulo ir Vilties dienos susibūrimas Portlande

Jono Muloko koplytstulpis.

Portlando lietuviai – Birželio 14-osios susibūrimo dalyviai

Rengėjų nuotraukos

INGRIDA MISEVIČIENĖ

Gedulo ir vilties dieną Portlando Lietuvių Bendruomenė pažymėjo Grotto Sopulingosios Motinos šventovėje, kuri įkurta dar 1924 m. Nepabūgę lietaus, lietuviai susirinko prie vieno žymiausių išeivijos architektų – Californijoje gyvenusio Jono Muloko – sukurto koplytstulpio, kuris ne tik tapo pirmuoju tokio pobūdžio tautiniu-religiniu statiniu visame parke praeitame šimtmečiu, bet ir dabar simbolizuoja Oregono valstijos lietuvišką istoriją, mena tragišką lietuvių tremtį į Sibiro platus. Rožių miesto apylinkių lietuviai dalinosi savo prisiminimais apie šeimos narių bei giminių trėmusius, klausėsi buvusio apylinkės pirmininko Viliaus Žalpio pasakojimų apie lietuviško koplytstulpio istoriją, dainavo tremtinių dainas. Susirinkusius pasveikino ir Grotto šventovės vadovas Thomas J. Fullmer. T. J. Fullmer pažymėjo, jog būtent lietuviai 1962-iais metais davė pradžią dabartinei koplytstulpių „alėjai“, kuri pastaruoju metu pradėjo augti tiek lankytojų skaičiumi, tiek ir naujai iškilusiais statiniais, susijusiais su kitų tautų religine istorija. Grotto parko vadovas susirinkusiems pranešė džiugią naujieną, kad jo ir Portlande neseniai apsigyvenusio lietuvio Lauryno R. Misevičiaus iniciatyva atgaivinta lietuviškos Grotto parko atributikos gamybos iniciatyva – šventovės suvenyrų parduotuvėlėje jau šiandien siūlomos atvirutės su lietuvišku koplytstulpiu, netrukus ten galima bus įsigyti ir magnetų bei žvakučių su koplytstulpio atvaizdu.

Ingrida Misevičienė yra JAV LB Portlando apylinkės pirmininkė

ŠALFASS taurės laimėtojų premija lituanistinei mokyklai

LAIMA APANAVIČENĖ

Paskutinį 2016 m. gegužės mėnesio savaitgalį Pasaulio lietuvių centre karaliavo krepšininkai – vyko Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) vyrų krepšinio A grupės varžybos Lietuvių Fondo taurėi laimėti. Nugalėtojai ne tik laimi LF įsteigtą taurę bet ir 1000 dol. piniginę premiją. Tęsdami gražią tradiciją krepšininkai šią premiją perduoda jų pasirinktai JAV veikiančiai lituanistinei mokyklai.

Jau vienuolika metų besitęsiantis ŠALFASS, JAV LB Švietimo tarybos ir Lietuvių Fondo bendradarbiavimas – gražus ir prasmingas pavyzdys, kaip bendra veikla gali prisidėti prie lietuvių sklaidos išeivijoje. LF įsitikinęs, kad sportas, lituanistinės mokyklos – tai pagrindinės „kalvės“, kur formuojami bendruomeniškas ir visuomeniškas ir jau daug metų rūpinasi, kad ši „žaidro liepsna“ neužgestų.

Nuo šios premijos įsteigimo dienos ją yra gavusios: Maironio lituanistinė mokykla, Lemont, IL (2006

Trečią kartą iš eilės ŠALFASS vyrų krepšinio A grupės varžybų 2016 metų Lietuvių Fondo taurės laimėtojai tapo „Lituanicos“ komanda. Varžybų organizatorių nuotraukos

m.), Čikagos lituanistinė mokykla (2007 m.), Maironio lituanistinė mokykla, New York, NY (2008 m.), „Saulės“ lituanistinė mokykla, Houston, TX (2009 m.), Edvardo Gervicko lituanistinė mokykla, Rochester, NY (2010 m.), Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, Los Angeles, CA (2011 m.), lituanistinė mokykla „Lietuvėlė“, Jackson, NJ (2012 m.), „Rasos“ lituanistinė mokykla, Naperville, IL (2013 m.), litua-

nistinė mokykla „Atžalynas“, Portland, OR (2014 m.) ir Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, Cleveland, OH (2015 m.). 2016 metų Lietuvių taurę laimėjo „Lituanicos“ krepšininkai.

Taurę laimėtojams įteikė ŠALFASS pirmininkas Laurynas Misevičius. Na o 1 000 dol. Lietuvių Fondo premiją krepšininkai nutarė įteikti Detroit „Žiburio“ lituanistinei mokyklai (vadovė Vida Pekorienė). Naudingiau-

Naudingiausias varžybų žaidėjas – „Lituanicos“ komandos garbę gynęs Žygimantas Riauka.

siu žaidėju išrinktas Žygimantas Riauka. Jam ŠALFASS pirmininkas Laurynas Misevičius įteikė originalų apdovanojimą – LKF oficialius Lietuvos rinktinės gerbėjams skirtus marškinėlius „Mes už Lietuvą“. Sveikiname LF taurės laimėtojus „Lituanicos“ komandos krepšininkus ir linkime sėkmės „Žburio“ mokyklos mokiniams ir mokytojams.

Madisono-Vilniaus susigiminiavusių miestų draugijos metinis susirinkimas

Iš k.: Jolanta Vidugirienė, svečiai iš Čikagos Erika ir Dalius Gudynai, Jeanne Cooney, buvęs prezidentas Ernie Cooney, Chris McAttee, David Etzwiler. Antrame plane – Irena Katelytė.

Gegužės 7 d. Madisono klubo patalpose vyko Madisono-Vilniaus susigiminiavusių miestų draugijos metinis susirinkimas ir pokylis. Draugijos nariai galėjo pasidžiaugti puikiais pietumis, paragauti šaltibarščių, cepelinų ir Napoleono torto.

Susirinkime draugijos prezidentė Daina Žemliauskaitė-Juozevičienė aptarė praėjusių metų veiklą: draugijos nariai dalyvavo Dainų šventėje 2015 m., surengė pikniką vietiniams lietuviams, priėmė Lietuvos žemės ūkio ministerijos atstovus, dalyvavo Madisono tarptautiniame festivalyje ir ruošiasi artėjančiai Šokių šventei.

Rinkimų metu buvo perrinkta senoji valdyba, į kurią prisidėjo nauja valdybos narė Chris McAttee, Wisconsin universiteto ketvirtų metų studentė, kuri šoka „Žaibo“ šokių grupėje.

Draugijos nariai ir LR garbės konsulė Wisconsine Leslie Liautaud loterijai padovanojo puikių laimikių: Rūtos Šepetys knygų, „Švyturio“ alaus, slidinėjimo Cascade kalnuose bilieta, Vilniaus panoramos nuotrauką, sukurtą fotografo Tim Mulholland, ir bilietus į muzikinį vaidinimą „The Lion King“.

Susirinkimo metu svečias paskaitininkas dr. Audrius Plioplys kalbėjo apie savo darbų parodą, pavadintą „Hope and Spirit“ (Viltis ir dvasia). Paroda yra paminklas, tiems žmonėms, kuriuos sovietai ištrėmė į Sibirą. Dr. Plioplys savo kalbą iliustravo parodos nuotraukomis ir laiškais, kuriuose tremtiniai aprašė savo išgyvenimus tremtyje. Apie šią parodą daugiau žinių galima rasti tinklapyje: <http://www.hopeandspirit.net/>.

Nijolė Etzwiler

Antrasis pasaulinis karas – paaugliams parašytuose romanuose

The New York Times” laikraštis birželio 14-osios laidoje išspausdino straipsnį apie tris naujai pasirodžiusius romanus, parašytus paaugliams. Visi romanai vyksta Antrojo pasaulinio karo metu. Tarp romanų yra minimas naujas Rūtos Šepetys romanas „Salt to the Sea“.

Straipsnio autorė Alexandra Alter pastebi, kad pastaruoju metu pasirodė nemažai jauni-

mui skirtų romanų, kuriuose grožinės literatūros kalba atpasakoti įvykiai, susiję su Antruoju pasauliniu karu. Straipsnis išskiria tris romanus: „Girl in the Blue Coat” (Mergaitė mėlynu paltu), autorė Monica Hesse; „The Boy at the Top of the Mountain” (Berniukas kalno viršūnėje), autorius John Boyne; „Salt to the Sea” (Jūros druska), autorė Rūta Šepetys. Straipsnis iliustruotas romanų viršelių ir visų trijų autorių nuotraukomis.

A. Alter trumpai atskleidžia Rūtos Šepetys romano turinį apie pabėgėlių traukimąsi nuo rusų okupacijos Rytprūsioje 1945 metais ir laivo „Wilhelm Gustloff” tragediją. Straipsnis paaiškina, kaip autorė šiam romanui kelis metus rinko medžiagą. Ir cituoja autorę, kodėl ji rašo paaugliams. Rūta Šepetys teigia, kad istorija, pasakojama grožinės literatūros kalba, paaugliams yra patraukli, nes paaugliai turi labai ryškią teisingumo nuojautą.

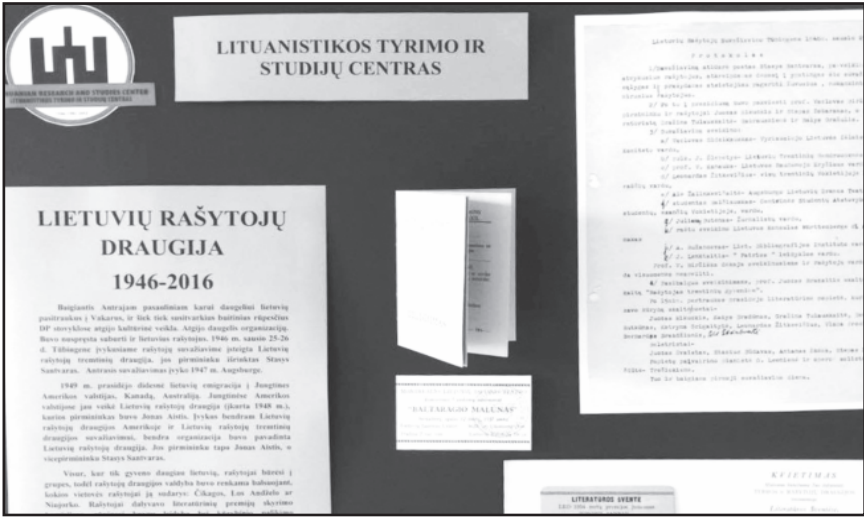
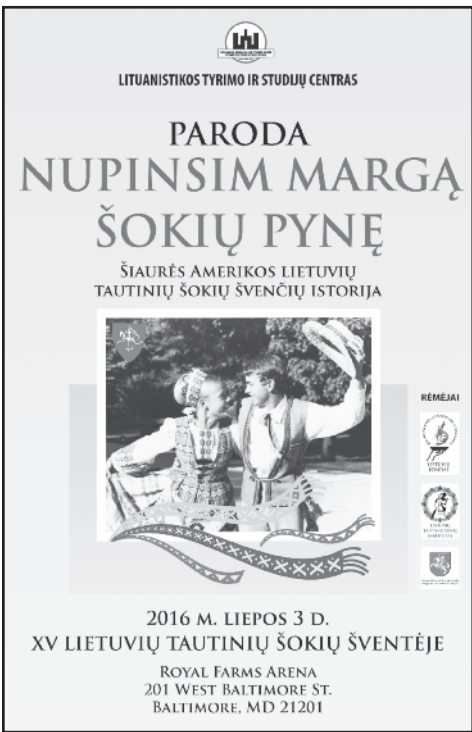
„Draugo” info

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro naujienos

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras paruošė parodą apie Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių Šokių šventes. Dvylikoje parodos stendų pasakojama turtinga ir įdomi išeivijos Šokių švenčių istorija, iliustruota LTSC fonduose esančia archyvine medžiaga: švenčių leidiniai, dokumentais, nuotraukomis, plakatais, ženkliukais. Paroda bus pristatyta liepos 3 d. Baltimorėje vyksiančioje XV tautinių Šokių šventėje. Parodos rėmėjai – JAV Lietuvių Bendruomenė, Lietuvių tautinių šokių institutas, LR ambasada JAV.

Į Baltimorę keliaus dar viena LTSC paroda – ji skirta Lietuvių rašytojų draugijos 70 metų veiklai. Ši paroda bus pristatyta liepos 2 d., šeštadienį, vyksiančiame poezijos vakare. Kviečiame!

LTSC apsilankiusi Čikagos tautinių šokių ansamblio „Grandis” meno vadovė Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich pasidalino prisiminimais ir nuotraukomis iš X Šokių šventės. 1996 m. liepos 6 d. Rosemont, IL vykusioje šventėje dalyvavo 2 060 šokėjų, 47 šokių grupės iš JAV, Kanados, Argentinos, Brazilijos, Lietuvos ir daugiau nei 8 000 žiūrovų. V. Smieliauskaitė-Fabianovich buvo tos šventės meno vadovė.

J. Žilevičiaus-J. Kreivėno lietuvių muzikologijos archyvo direktorė Genė Razumienė, „Grandies” meno vadovė V. Smieliauskaitė-Fabianovich ir LTSC vicepirmininkė Loretta Timukienė.

LTSC lankėsi Kauno Vytauto Didžiojo universiteto II kurso istorijos doktorantas Egidijus Balandis. Jis rinko medžiagą savo disertacijai iš socialinės ir kultūrinės lietuvių diasporos sporto istorijos. Svečias domėjosi DP (Displaced Persons) stovyklų ir Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos (ŠALFASS) archyvu.

VDU doktorantas Egidijus Balandis

„Baltic Art studio“ - ten, kur karaliauja stiklas

NERINGA SMILGYTĖ

Mūsų visų, Amerikoje apsigyvenusių lietuvių, istorijos skirtingos. Kaip čia atvykome, kaip įsikūrėme, kaip radome ar vis dar ieškome savo gyvenimo kelio... Tikriausiai ne vienas toks pasakojimas būtų vertas laikraščio straipsnio. Tačiau, kada įžengiau pro duris į saulės nutviekstą ir įvairiais stiklo darbais dekoruotą „Baltic Art studio“, manęs laukė dar viena tokia istorija. Galbūt ne visai standartinė, bet tikrai ne mažiau idomi. Evelina Mayner – šios studijos bendrasavininkė, aukšta, rusvų banguojančių plaukų, elegantiška moteris, mane pasitiko plačia šypsena ir vaisėmis nukrautu stalu. Čia pat, apgaubtos pro spalvotus vitražus sklindančios šviesos, ir susėdome pokalbiui.

– Evelina, papasakokite apie save, iš kur esate kilusi, kaip susidomėjote stiklu? Galbūt kažkas turėjo įtakos šiam pasirinkimui?

– Gimiau ir augau Kaune, Garliavos rajone, bohemiškoje aplinkoje. Nuo mažens domėjausi menu, mėgdavau piešti, lankiau visokius būrelius. Mano mama pagal profesiją mokytoja, tačiau visas jos gyvenimas sukosi apie sportą, sveiką gyvenseną. Tėtis – menininkas, tad, galima sakyti, esu tėčio vaikas. Dar būnant mažai tėtis pradėjo dirbti su keramika. Man nerūpėjo jokios lėlės ar kiti žaislai, visą laiką su juo praleisdavau dirbtuvėse kažką meistraudama. Jei negalėdavau būti dirbtuvėse – piešdavau ar skaitydavau knygas, namuose turėjome didelę biblioteką. Vėliau tėtis pradėjo dirbti su stiklu – aš vėl paskui jį į dirbtuves.

– Atrodo kad Jūsų tėtis gerai žinomas menininkas stiklo pasaulyje, Alfredas Sutkus, šiuo metu taip pat gyvenantis Čikagoje, jums yra didelis autoritetas?

– Taip, visą laiką jaučiau jo didelį palaikymą. Nors menininko duona ne visada yra lengva, niekada nebuvo kalbos, kad galbūt turėčiau pasirinkti kitą profesiją. Pabaigusi mokyklą, įstojau į Kauno kolegiją, tekstilės specialybę. Nors stiklas jau tada buvo pirmoje vietoje, tuo metu dar nebuvo galimybės studijuoti mano norimo vitražo, tad praleidau trejus metus besimokydama tekstilės subtilybių. Šios studijos man davė labai daug – išmokau tikro amatininko kruopštumo, tačiau vis dėlto supratau, kad tekstilė yra ne man. Tad iškart po šių studijų įstojau į Vilniaus dailės akademijoje jau pradėtą dėstyti, vitražo kursą. Čia praleidau dar ketverius metus. Po jų sekė dar dveji metai – šį kartą skirti magistro studijoms.

– Jūsų tinklalapyje (balticartstudio.com) pristatytoje biografijoje perskaičiau, kad esate gyvenusi daugybėje šalių – Ukrainoje, Rusijoje, Austrijoje, Vokietijoje, Italijoje, na ir, žinoma, JAV. Ką šiose šalyse veikėte – dirbote, mokėtės?

– Ir dirbau, ir mokiausi, ir keliavau. Ukrainoje bei Rusijoje turėjau giminių, kitose šalyse leisdavau savo „studentišką“ vasaras. Vienoje iš jų, Austrijoje, išvažiavau į rengiamus kursus – vasaros stovyklą. Sutapimas – ten sutikau du kiniečius brolius profesorius iš Čikagos, su kuriais vėliau teko daug gražiai bendrauti. Pabaigus bakalaurą atvykau metams į Čikagą pas jau čia gyvenantį tėtį atlikti praktikos. Teko kartu padirbėti „Botti Studio of Architectural Arts, Inc“ bendrovėje prie labai didelių projektų. Ši patirtis labai padėjo pasiruošti magistrantūros studijoms.

– 2007 metais atsikraustėte į JAV gyventi. Kas paskatino persikelti už Atlanto? Ar buvo lengva pritapti?

– Pabaigus mokslus dar teko pagyventi Vokietijoje, tada metus pradirbau Kaune esančioje „Eglės“ galerijoje. Tačiau ilgaiui pradėjo trūkti „erdvės“, norėjosi kažko naujo. Čikaga buvo saugus pasirinkimas – žinojau, kad ir kas bebūtų, tėtis visada bus šalia. Parašiau laišką į savo buvusią darbovietę, ir jie mane nedvejodami priėmė, tad vos atskridus, jau po poros dienų pradėjau ten dirbti. „Botti Studio“ darbas buvo labai įdomus ir kūrybingas, kai kurie projektai trukdavo net keletą metų. Dirbdavome didelėse komandose restauruodami tokias įžymybes kaip Čikagos kultūros centro Tiffany kupolą. Darbas sekėsi, greitai buvau paaugštinta į projektų vadovės pareigas. Gaila, bet po ketverių metų bendrovė persikėlė į kitą valstiją. Mes su tėčiu nusprendėme pasilikti Čikagoje.

– Tada ir kilo idėja įkurti savo studiją?

– Visada turėjau savo projektėlių. Laisvu metu vis

Evelina Mayner prie specialios krosnies, kurioje stiklo darbai paliekami „kepti“ vienai parai.

ką pagamindavau, parduodavau. Praradus darbą, netrukus mirė mano Čikagoje sutiktas vyras – visos bėdos supuolė vienu metu. Pradėjus nuo aukštai viską prarasti buvo tikrai labai sunku. Bet reikėjo kažką stumtis į priekį. Pradėjau dirbti iš namų, vėliau su tėčiu atidarėme studiją Lincoln Parko rajone. Tiesa, ši studija veikė tik pusę metų. Vieta pasirodė ne labai tinkama.

– Dabartinė Jūsų studija yra Milwaukee Avenue. Kodėl pasirinkote būtent šią vietą?

– Šiame rajone pati gyvenu jau penkerius metus. Iš čia labai geras susisiekimas, šalia greitis, miesto centras tik už penkiolikos minučių. Svarbiausia, lankytojams yra kur pasistatyti mašiną. Lincoln Park šio privalumo nebuvo.

– Papasakokite plačiau apie studijos veiklą.

– Studija – tai kartu ir mūsų dirbtuvės, ir parduotuvė, ir priėmimų vieta. Visi užsakymai ir darbai atliekami būtent čia. Jei reikia – dirbame septynias dienas per savaitę. Galime įgyvendinti bet kokią originalią idėją naudojant stiklą, porcelianą ar keramiką. Taip pat užsiimam tapybos darbais. Didesniems užsakymams galime suburti savo komandą – bendradarbiaujame su įvairių šalių stiklo dizaineriais bei architektais. Be įprastinių užsakymų bei restauracijos darbų organizuojame stiklo gamybos vakarėlius.

– Ko galima tikėtis iš tokio vakarėlio?

– Vakarėlis trunka tris valandas. Jo metu vakarėlio dalyviai supažindinami su stiklo gamybos

„Baltic Art studio“ jaukus įėjimas kviečia užsukti į vidų ir pasidairyti.

technologija. Parodoma, kaip galima pjauti, šlifuoti ar dažyti. Visos priemonės ir įrankiai būna paruošti, tereikia „įjungti“ fantaziją. Prieš pradėdant darbuotis lankytojai gali pasivaistinti vynu bei užkandžiais, pasižvalgyti po studiją, pasisemti idėjų. Populiariausi darbai – lėkštutės, padėkliukai, įvairūs siuvenyrai, juvelyrinės dirbiniai. Pasibaigus vakarėliui darbai paliekami „kepti“ specialioje krosnyje vienai parai.

– Kaip galima pakliūti į tokį vakarėlį?

– Jei susidaro 5–12 žmonių grupė, vakarėlį galima rengti bet kurią savaitės dieną iš anksto sutartu laiku. Kiekvieną ketvirtadienį nuo 7 iki 10-tos val. vakaro organizuojami vakarėliai pavieniams žmonėms. Tikrai visi labai laukiami! Nors atsidarėme dar neseniai, jau turime klientų, kurie čia sugrįžta švęsti gimtadienių, mergvakarių, kitokių švenčių.

– Šiuo metu esate labai užsiėmusi. Dėl interviu tarėmės beveik mėnesį! Gal galite apibendrinti, kaip atrodo Jūsų įprastinė darbo diena?

– Studija dar yra labai jauna, atsidarėme tik balandžio mėnesį. Be turimų užsakymų bei stiklo gamybos vakarėlių turime užsiimti reklama, ieškoti naujų užsakovų bei partnerių. Važinėjimas po įvairias kompanijas, parduotuves bei „botique“ užima daug laiko. Dėl šios priežasties atidėjom „Grand opening“ vakarėlį iki rudens. Tiesa, iki to laiko dar noriu šiek tiek patobulinti studiją, reikia sukurti logo, gražią lauko iškabą. Darbų – nors vežimu vežk...

„Baltic Art studio“ vidus dekoruotas Evelinos bei jos tėčio, Alfredo Sutkaus darbais. Paruoštas stalas centre – jau laukia stiklo gamybos vakarėlio dalyvių.

Neringos Smilgytės ir „Facebook“ nuotraukos

Jono Kuprio nuotraukos

Šokiais puošė kelią į šventę

RIMAS ČERNIUS

Birželio 12 dieną Ritos Riškienės salėje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, lietuvių tautinių šokių ansamblis „Grandis“ pakvietė į metinį koncertą, pavadintą „Puoškim šokių šventės kelią“. Šokėjų šypsenos, linksmumas, vikrumas rodė, kad „Grandies“ šokėjai labai laukia Šokių šventės Baltimorėje ir jai ruošiasi su entuziazmu. Tuo entuziazmu jie užkrėtė ir koncerto žiūrovus, kurie šokėjus priėmė šiltai – plojimais ir šypsenomis.

Koncerto pranešėjas Laurynas Ivinskis koncertą pradėjo liūdina žinia: neseniai mirė „Grandies“ ansamblio ilgametė rėmėja ir geradarė Irena Kriaučeliūnienė. Koncerto dalyviai pagerbė a. a. Ireną Kriaučeliūnienę atsistojimu ir tylos minute. Pranešėjas paskelbė, kad „Grandies“ ansamblis savo koncertą skiria a. a. Irenos Kriaučeliūnienės atminimui.

Žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, šmaikščiai klausęs, kodėl pažangių technologijų, išmaniųjų telefonų amžiuje apsirengiame keistais rūbais ir šokam keistus senoviškus šokius? Ir atsakė – nes mes, lietuviai, negalim nešokti. Lietuvių liaudies šokis ir daina yra užkoduoti mūsų genuose. Dainuojant ir šokant mums tiesiog gera dūšioj.

Po trumpos konsulo kalbos prasiėjo pats koncertas. „Grandies“ ansamblis įdomiai išnaudojo salę. Šokiai vyko ne tik scenoje, bet ir salės viduryje. Žiūrovai buvo susodinti salės dešinėje ir kairėje, o vidurys paliktas šokėjams. Tokiu būdu šokėjai buvo arti žiūrovų. Kartais buvo sunku nuspręsti, kur žiūrėti – gražiai šoko ir scenoje, ir čia pat, panosėje. Žiūrovai buvo apsupti šokėjų.

Koncerto pradžioje į salę „įskrido“ jaunimo ir studentų grupių mergaitės – jų šokiai vaizdavo paukščius. Pirmajame šokyje „Saulalą, kelk“ mergaitės pečius buvo užsigaubusios lininėmis skaromis, kurias iškėlusios tapdavo paukščiais. O antrasis šokis, sena ir žinoma „Blezdingėlė“, niekuomet nepasensta. Visuomet malonu stebėti, kaip baltos mergaičių nosinytės stebuklingai virsta blezdingėlėmis.

Po to – „Grandies“ vaikučių šokiai. Mažuliai ieškojo kiškio, stebėjo, kaip „tupi katins ant tvoros“, klausėsi uodų zirzimo ir gegutės kukavimo, vaizdavo tuneliu riedantį traukinį. Vaikučių buvo du rateliai. „A“ rateliui vadovavo mokytojos Indrė Bielskutė ir Ieva Butkutė. „B“ rateliui – mokytoja Vitalija Ivinskienė. Vaikučiai savo pasirodymu bylojo gražią „Grandies“ ateitį.

Vaikų ratelių šokėjai šoko „Pasėjau kanapę“ ir „Kalvelį“. „Kalvelį“ kartu su vaikais šoko pagyvenusiu ratelio šokėjai. Tuo būdu lietuviškas šokis sujungė jaunąsias ir vyresniasias kartas.

Pirmoji koncerto dalis baigėsi labai linksmi ir judriai. Jaunių ratelis pašoko greitą „Landytinį“, o vaikų ratelis – „Vėjo malūnėlį“. Pabaigai

jaunimo ratelio šokėjai pašoko „Pasiutusiai gražios Jadvygos polką“. Šio šokio choreografija (Vidmanto Mačiulskio) labai įdomi ir linksmi. Jaunimo ratelio šokėjai Jadvygos polką atliko puikiai, iš šokėjų šypsenų buvo galima matyti, kad šitą šokį šokti jiems tikrai smagu. O žiūrovai plojimais parodė, kad jiems šią linksmą polką buvo ir smagu stebėti.

Antrojoje dalyje šokių choreografija buvo sudėtingesnė. Šokėjai/šokėjos rankose dažnai turėjo kažką laikyti, pvz., gėles, nosinytes, skaras ir t. t. Tai gi reikėjo susitelkti ne tik į kojas, bet ir į rankas. Pirmajame šokyje „Ak, norėtum grįžti“ suaugusiųjų ratelių šokėjos rankose laikė žibintus, o šokyje „Per girią girelę“ jaunimo ratelių šokėjos rankose turėjo po raudoną gėlę. Ypač sudėtingas ir įdomus buvo „Tolkašokis“, kurį atliko jaunimo ir studentų grupės šokėjos. Viena septynių merginų grupė šoko scenoje, kita – salės viduryje. Kiekviena šokėja turėjo suverptų linų sruogą, „tolką“, kurią naudojo verpimo darbams pavaižduoti. „Tolkašokio“ choreografija – Juozo Lingio.

Smagiai ir judriai audimas buvo vaizduojamas „Aštuonnytyje“, kurį atliko jaunimo ratelių šokėjai. Jie atkūrė trejas „stakles“ – vieną scenoje, o dvi salėje. Ir labai logiška – po „Aštuonnyčio“ buvo du šokiai, kuriuose matėme jau pačius audinius: jaunių rateliai su skaromis atliko šokį „Pukietka“, o jaunimo grupės – „Abrūsėlį“. Kaip gražiai šokio pabaigoje šokėjos savo abrūsėlius sulankstė ir simboliškai padovanojo žiūrovams!

Koncerto pabaiga visus „Grandies“ ansamblio ratelius pamažu suvedė į vieną vietą. Pagyvenusiu ratelio šokėjai sušoko „Patrepšėlį“, ir, kaip pridera, smarkiai patrepšėjo. Jaunimo ir jaunių ratelių šokėjai atliko linksmą merginų ir vaikinų flirtavimo šokį – „Varžytuvių polką“. O vaikų ratelių šokėjos šokiu papasakojo apie „Barborytę“. Pabaigai jaunimo ratelis atliko smarkų, nuotaikingą „Liukšsinį“, o tada jaunimo, suaugusiųjų ir pagyvenusiu ratelių grandis atliko Joninių švenčių šokį „Kupolinį“. Finale „Grandies“ ansamblio ratelių šokėjai užpildė visą sceną.

Žiūrovai šiltais plojimais padėkojo ne tik „Grandies“ šokėjams, bet ir ansamblio vyriausiems vadovams: Gintarui Grinkevičiui ir Daliai Bilaišytei-DeMuth. G. Grinkevičius padėkojo šokėjams, jų tėveliams, žiūrovams ir ypač „Grandies“ ratelių mokytojoms, kurios buvo pakviestos į sceną ir apdovanotos gėlėmis bei žiūrovų ir pačių šokėjų šiltais plojimais.

Lietuvių tautinis ansamblis „Grandis“ gali didžiuotis ilga istorija. Šiuo koncertu ansamblis atžymėjo 57-uosius gyvavimo metus. „Grandies“ dalyvavimas XV Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventėje Baltimorėje bus penkioliktasis išeivijos šokių šventėse. „Grandies“ ryšį su išeivijos šokių šventėmis simbolizuoja dvi ansamblio mokytojos – buvusi „Grandies“ vadovė Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich ir „Grandies“ pagyvenusiu ratelio mokytoja Vida Brazaitytė. Prisiminkime: Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich buvo X Šokių šventės, vykusios Čikagoje 1996 metais, meno vadovė. O Vida Brazaitytė kartu su Romu Jonušoniu vadovavo XIV Šokių šventei, kuri vyko Bostone 2012 metais. „Grandis“ tęsia lietuvių tautinių šokių tradiciją ir jau penkioliktą kartą „puošia šokių šventės kelią“.

Gražus buvo „Grandies“ metinis koncertas. Linkime ansamblui sėkmės Baltimorėje!

1941 metų Birželio sukilimo aidas

ZIGMAS TAMAKAUSKAS

Šių metų birželis žymi dvi mūsų tautai svarbias jubiliejinės datas. Prieš 75-rius metus sovietinis okupantas, metus pašeimininkavęs Lietuvoje, nusi-metė savo rafinuotą kaukę ir, atvirai rodydamas gro-buonies veidą, pradėjo masinį Lietuvos žmonių trėmimą ir žudymą. Kita data žymi mūsų tautos pa-sipriešinimą – Birželio 22-28 d. sukilimą.

Birželio sukilimas – tai garbingas mūsų isto-rijos, mūsų kovų dėl laisvės puslapis, kurio negali užtemdyti jokie pakampių šešėliai. Pa-žvelkime į pirmosios sovietinės okupacijos metus, kurie paskatino žmonių ryžtą sutraukti sovietines grandines ir nusimesti nelaisvės pančius.

Didėja sovietinis teroras, miestuose kyla pro-duktų kainos, mažėja gyventojų perkamoji galia, ima stigti maisto produktų, kurių Nepriklausomy-bės metais buvo perteklius, paskelbtos naujos prie-volės, ypač sekinančios ūkininką. Atsirado nauji žo-džiai: „sabotažas“, „buožė“, „liaudies priešas“, „kolchozas“... Daugėjant kolonistų didėjo ir kraš-to rusinimas, Bažnyčios persekiojimas, lietuvių tau-tinės savivarbos slopinimas, masiniai žmonių su-ėmimai. Suiminėjant žmones, griauinant Lietuvos sanklodą Maskvai aktyviai talkino Antanas Snieč-kus, Aleksandras Guzevičius, Mečys Gedvilas, Justas Paleckis bei į juos panašūs tautos duobka-siai. Pradėta naikinti ir mūsų kultūra. Petrašiūnų popieriaus fabrikas vos spėjo „ryti“ čia suvežtas krūvas knygų. Kai kur nepatinkančios atėjūnams knygos buvo deginamos tiesiog vietose. 1941 m. bir-želio 14 d. naktį prasidėjo Lietuvos gyventojų trė-mimas, tos baisiosios birželio dienos, kurios ir tu-rėjusiems iliuzijų parodė tikrąjį okupanto veidą. Kankinių krauju nusidažė daugelis Lietuvos vietų. Ypač išgarsėjo žudynės Červenėje, Pravieniškėse, Panevėžyje, Budavonės miške, Pažaislio šile, Ska-ruliuose, Rainiuose. Rainiuose sovietinių žmog-žudžių buvo nukankintas ir Kovo 11-osios signataro, antisovietinio pasipriešinimo dalyvio Liudviko Simučio tėvas Adomas. Daugelis manė, kad tik ka-ras yra vienintelė viltis išsivaduoti iš raudonojo koš-marro. Poetas Vincas Mykolaitis-Putinas tomis die-nomis rašė: „Mūs gimtinės rūmui suliepsnojus, / Skundo, ašarų, verksmų gana! / Tegul griaua ne-darnius sienojus / Bombų smūgiai ir ugnį lieps-na“.

Pradėjo formuotis ir pirmieji pasipriešinimo okupantui būriai, atsirado pagrindinės organiza-cijos, pvz., „Laisvosios Lietuvos sąjunga“, leidusi laikraštį „Laisvoji Lietuva“. 1940 m. spalio 9 d. slap-tame pagrindžio organizacijų atstovų susirinkime nutarta susijungti į vieną organizaciją, kuri vėliau pasivadino Lietuvių aktyvistų frontu (LAF). Šios or-ganizacijos programą parengė Antanas Maceina.

LAF tikslas buvo ruošti sukilimui ir atkurti Lietuvos nepriklausomybę. Kadangi organizacija atstovavo įvairiems tautos sluoksniams, jos spren-dimai buvo teisėti, kaip ir teisėtas jos vadovautas Birželio sukilimas.

Rengiant sukilimą Lietuvoje buvo sudaryti du štabai – vienas Kaune, kitas Vilniuje. Štabai pa-tvirtino 1941 m. balandžio 22 d. pagrindyje sudarytą Lietuvos laikinąją vyriausybę. Gali kilti klausimas, kodėl neužteko vieno – centrinio vadovaujančio šta-bo? Į šį klausimą atsakė mūsų pokalbio metu jau da-bar Amžinybėje besiilsintis tuometinės Laikinosios vyriausybės pramonės ministras Adolfas Damušis: „Dviejų štabų sudarymas tuomet buvo reikalingas ir dėl to, kad vieną sovietams likvidavus, liktų ki-tas, nebūtų nuslopintas sukilimo gyvybingumas“. Šią tiesą patvirtino tolesni įvykiai. 1941 m. bir-želio 8 d. Vilniuje buvo suimtas vienas iš sukilimo or-ganizatorių Vytautas Bulvičius, su kitais suimtais aktyvistais po baisių kankinimų sušaudytas sovie-tinio karinio tribunolo nuosprendžiu. Išdraskius Vilniaus štabą sukilimo vadovavimą perėmė Kau-nas. Čia pagrindinis LAF štabas, vadovaujamas Leo-no Prapuolenio, buvo įsikūręs atskirame specia-liame kambaryje Prisikėlimo parapijos senelių prieglaudos ligoninėje, Aukštaičių gatvėje.

Birželio 22 d. 5 val. v. Juozo Rudoko vadovau-jamas sukilėlių būrys užima paštą. Sovietinės ka-

1941 m. Birželio sukilimo memorialas Kauno senosiose kapinėse.

riuomenės pagąsdinimui rusų kalba padaromas pranešimas, kad „vokiečių desantas užėmė Kauną“. Paskui buvo atjungtas okupacinės kariuomenės ry-šių palaikymo su Maskva mazgas. Pulkininko Juo-zo Vėbros būrys užima Kauno radijo stotį. Pilypo Na-ručio žmonės – Radiofoną. P. Narutis, Laikinojoje vy-riausybėje paskirtas viceministru, aktyviai vadovavo LAF jaunimo grupei. Vokiečių okupacijos metais jam teko Štuthofo koncentracijos stovyklos kalinio dalia, kurią jis pavadino „Štuthofo akademija“... (2000 m. Pilypą Narutį popiežius Jonas Paulius II apdovanojo Šv. Grigaliaus Didžiojo ordinu, o 2002 m. Lietuvos Pre-zidentas – Vyčio Kryžiaus ordinu). Šauniai dirbo ir Romas Šatas su savo bendražygiais, konstruodami nedideles radijo stotis. Vėliau Romas Šatas, fizikos-matematikos profesorius, sumaniai dirbdo JAV ka-rinių pajėgų branduolinės energetikos laboratorijoje.

Dr. Adolfas Damušis, Leonas Prapuolenis ir Juozas Vėbra parengė atsisaukimo į tautą Dekla-racijos tekstą. 1941 metų birželio 23 d., 9 val. 28 min., per Lietuvos radiją LAF Vyriausiojo štabo vardu žodį taria Leonas Prapuolenis. Visai Lietuvai skelbiama džiugi žinia: *Susidariusi Laikinoji vėl naujai at-gimstančios Lietuvos vyriausybė šiuo skelbia atstatan-ti Laisvą ir Nepriklausomą Lietuvos Valstybę. Prieš viso pasaulio tyrąją sąžinę jaunoji Lietuvos valstybė entuziastingai pasižada prisidėti prie Europos orga-nizavimo naujais pagrindais. Žiauraus bolševikų te-roro iškankinta Lietuvių Tauta ryžtasi kurti ateitį tau-tinės vienybės ir socialinio teisingumo pagrindais.* Čia pat buvo paskelbtas Lietuvos Laikinosios vyriausybės narių sąrašas, sugiedotas Lietuvos himnas. Pa-sauliui įvairiomis kalbomis per radiją buvo skel-biama, kad Lietuva atstato sovietų sulaužytą Ne-priklausomybę, paneigdamą mitą apie „savanorišką įsijungimą“ į Sovietų Sąjungą. Kaip rašoma pri-siminimuose, žmonės išgirdę verkė iš džiaugsmo, vie-nas kitą sveikino, prie pastatų buvo keliamos lietu-viškos Trispalvės, Vytauto Didžiojo karo muzie-jaus sodelyje pradėjo gausti Laisvės varpas, prie Ne-žinomo kareivio kapo susirinkusi minia meldėsi, gie-doj giesmes, tautos himną. Šitas didingas tautos iš-sivadavimo nusiteikimas mano atmintyje yra išlikęs lyg išpūdingiausia vaikystės pasaka – išgirsta ir savo akimis matyta Šakių miesto aikštėje, kur susi-rinkusi daugybė žmonių minėjo besitraukiančios rusų kariuomenės nužudytų vietinių žmonių pavardes, sovietų piktadarybes, Trispalvių vėliavų gūsyje sveikino Lietuvos prisikėlimą, giedojo himną, lie-josi orkestro garsai. Šis įvykis, brėsdamas širdyje kartu su tėvų, ypač mamos, patriotine nuostata, tu-rėjo didelio poveikio ir tolesnio mano gyvenimo ke-lyje. Šia proga smagu prisiminti ir Kauno „Aušros“ gimnazijos mokytoją Alfonsą Vitriną, žymų ilgų dis-tancijų bėgiką, Birželio sukilimo dalyvį.

Minėta L. Prapuolenio kalba per radiją buvo ženklas visuotiniam Lietuvos sukilimui. Sukilimas paplito visame krašte. Jame dalyvavo apie 20 tūkst.

žmonių. Sukilėliai išvadavo Kauną, Vilnių bei kitus didesnius ar mažesnius miestus, kūrė krašto valdy-mo administraciją. Įnirtingos kovos su raudonar-miečiais vyko Kauno Senamiestyje – Marijampolės, Valančiaus, Birštono ir Daukšos gatvėse, Šančiuose, Aleksote. Ginant Aleksoto tiltą žuvo karininkas la-kūnas Jonas Dženkaitis. Puolant sukilėlius iš užnu-gario Vytauto Didžiojo tiltą sovietai susprogdino kar-tu su per jį žygiuojančiais savo kariais... Ginant Pet-ro Vileišio tiltą per Nerį, didelę narsą, šaudant rusų kulkosvaidžiams, parodė Juozas Savulionis, bu-vęs Vilniaus policijos nuovados viršininkas. Jis staigiu šuoliu sugebėjo nutraukti sprogdinimo lai-dus. Tai atlikęs žuvo pakirstas priešo kulų. Tiltas buvo išgelbėtas.

Sukilėliai kariniais veiksmais siekė išlaisvinti Lietuvos žemę, apsaugoti nuo sunaikinimo mūsų tau-tos turtą, išvaduoti suimtuosius, apsaugoti nuo bė-gančios raudonosios armijos teroro žmones. Kaip rodo statistiniai duomenys, sukilėliai nuo mirties iš-vadavo 3336 kalinius, apsaugojo nuo išvežimo ir ka-lėjimo daugybę Lietuvos gyventojų.

Birželio 24 d. sukilėlių rankose buvo jau visas Kaunas. Kauniečiai su dideliu įdomumu skaitė laikraščio „Į Laisvę“ pirmąjį numerį. Lietuva turėjo savo vyriausybę, buvo rengiamasi Laikinosios vy-riausybės pirmajam posėdžiui.

Sukilėliai narsiai kovojo ir Vilniuje, Šiauliuose, Švenčionėliuose, Žemaitijos apylinkėse bei kitose Lie-tuvos vietose. Vilniaus sukilėliai birželio 23 d. popietę Gedimino pilies bokšte iškėlė Lietuvos Trispalvę, o kitos dienos rytą užėmė radijo stotį. Per radiją skli-do sukilimo vadovybės Deklaracijos žodžiai, Lietu-vos himnas.

Kaip pasakojama, visuotinis tautos sukilimas buvo netikėtas Lietuvos kolaborantų vadui A. Snieč-kui. Pasitraukęs į Rytų Lietuvą jis ragino Jonavoje stovėjusius sovietinius tankus, kad šie grįžtų į Kau-ną atlikti savo kruvino darbo. Tada sukilėliai kre-i-pėsi pagalbos į vokiečių karinę vadovybę. Pastaro-jį pasiuntė lėktuvus, kurie subombardavo į Kauną važiuojančių sovietinių tankų koloną. Apie tai rašo savo prisiminimuose Jonas Venckevičius: „važiuo-dami dviračiais porą kilometrų už vos, kairėje kelio pusėje pastebėjome subombarduotų rusų tankų ko-loną. Keliasdešimt tankų riogsojo atsigręžę į Kau-ną...“

Lietuvos sukilėlių smūgiai buvo skaudūs mūsų kraštą okupavusiai sovietinei kariaunai. Pažymėtina, kad Lietuvos sukilimo faktą birželio 23 d. nenoromis per radiją pripažino sovietų užsienio reikalų komi-saras V. Molotovas. Jis įtūžęs užsipuolė sukilėlius, apšaudžiusius raudonarmiečius. Lietuvių sukilėlių narsą vėliau pripažino ir vokiečiai, nutylėdami ta-čiau patį sukilimo tikslą – Lietuvos laisvės siekį.

Sukilimas pareikalavo ir aukų – žuvo apie 4000 sukilėlių ir kitų žmonių. Birželio 26 d. vyko žuvusių sukilėlių laidotuvės. Lietuvos laikinosios vyriaus-

sybės vardu kalbėjo laikinai ministro pirmininko pareigas ėjęs švietimo ministras prof. Juozas Ambrazevičius. Jis sakė: „Ne pirmas kartas šioje vietoje prasiveria duobės, kad priimtų kūnus tų, kurių kraujas reikalingas palaistyti tautos laisvei. [...] Tai rodo, kokia stipri tėvynės meilė jau yra išaugusi jos vaikų širdyse, kad ištisi jų būriai – šimtai ir tūkstančiai – savo noru ryžosi numirti, kad tik svetimiems nevergautų...”

To meto didžiosios valstybės, kariavusios antihitlerinėje pusėje, Birželio sukilimo ir Laikinosios vyriausybės nepripažino, bijodamos, kad tai nebūtų palaikyta prieš Sovietų Sąjungą nukreiptais veiksmais. Tų valstybių nenoras pyktis su sovietais lėmė ir ilgą Lietuvos okupaciją pokariu.

Šiandien sukilėlių auką, kaip ir patį sukilimą kai kurios jėgos stengiasi juodinti, sutapatinti su žydų tautos tragedija. Net Lietuvos Respublikos Seimas, paveiktas zurofų, slavinų ar vizentalių piktų balsų, susvyravo, atšaukęs jau priimtą įstatymą, pripažinusį tuometinės Laikinosios vyriausybės statusą. Šiandien į zurofų dūdą, vienokiu ar kitokiu būdu juodindami Lietuvą, pučia tos pačios Lietuvos žmonių išpenėti europarlamentarai Valdemar Tomaševski, Viktor Uspas-kich bei kiti į juos panašūs. Gaila, kad ir mūsų mokyklose kai kurie mokytojai, apsvaiginti iškreiptų zurofiškų svaičiojimų, žydų žudymą priskiria Birželio sukilėliams, ignoruodami sukilimo turinį, jo tikslus. Žinoma, kad kilus karui ir okupacinei kariuomenei traukiantis, tarpuvaldžio metu kilo tam tikra keršto akcija už tūkstančius ištremtų ir nukankintų lietuvių, tačiau tai nereiškia, kad tokioms akcijoms pritarė Lietuvos laikinoji vyriausybė ar sukilėlių vadovybė. Žydų tautos naikinimas buvo Hitlerio politika. Jis tą patį darė ir kituose užgrobtuose kraštuose. Jau pačiomis pirmomis karo dienomis atvykęs į Kauną SS generolas Stahleckeris sudarė žydų naikinimo planus, stengėsi sukurstyti žydų pogromus, įsteigė Vilijampolėje žydų getą. Šia tema prieš kurį laiką įdomių minčių spaudoje yra pateikusi Irena Tumavičiūtė, tyrinėjusi to laikotarpio istorinius faktus.

Laikinoji vyriausybė kiek galėdama stengėsi padėti žydams. Vyriausybės narys generolas Stasys Raštikis tuo klausimu net nuvyko pas vokiečių karo komendantą generolą von Pohl, jam pareikšdamas „kad Lietuvos vyriausybė ir lietuvių visuomenė labai susirūpinusi vokiečių akcija prieš žydus”. Taip pat buvo kreiptasi ir į aukštesnę vokiečių valdžią, kad ji sustabdytų Kaune ir provincijoje tebevykstančią akciją prieš žydus. Šiuo klausimu rūpinosi ir Lietuvos Katalikų Bažnyčia, įvairiose vokiečių įstaigose darydama žygių prieš žydų naikinimą.

Lietuvos laikinoji vyriausybė stengėsi atnaujinti 1938 m. Konstitucijos veikimą, pasmerkdamą 1940 m. sovietinę agresiją prieš Lietuvą. Tačiau užėmę mūsų kraštą vokiečiai vis labiau trukdė vyriausybės darbui. Liepos 25 d. vokiečiai paskelbė Pabaltijo valstybėse įvedantys savo civilinę valdžią. Laikinosios vyriausybės tolesnė veikla pasidarė neįmanoma. Rugpjūčio 5 d. vyko paskutinis Lietuvos laikinosios vyriausybės posėdis. Nors Vyriausybė gyvavo tik šešias savaites, bet jos veikla ir pats sukilimas turėjo didelio poveikio demaskuojant sovietinę propagandą ir tautai atgaunant pasitikėjimą. Tūkstančiai sukilėlių parodė Lietuvos gyvybingumą. Žurnalistas Bronys Raila rašė: „Sukilimas buvo grynai lietuviškas reikalas ir savo svarbiau-

1941 m. Birželio sukilimo memorialo „Kryžius-medis“ Kauno senosiose kapinėse.

siu uždaviniu turėjo tik lietuvių tautos išlaisvinimo ir nepriklausomos Lietuvos valstybės interesus”. Aktyvus rezistentas teisininkas Mykolas Naujokaitis priduria, kad sukilimo nuostata buvo „viską atiduoti Lietuvai – šia mintimi vadovavosi mano draugai, su kuriais kartu teko dirbti. Tarnavome Dievui, Tėvynei ir Žmonijai – tokia nuostata vadovavomės”. Tą patį mūsų pokalbiuose pažymėdavo ir buvęs Laikinosios vyriausybės pramonės ministras dr. Adolfas Damušis, taip pat dr. Mindaugas Bloznelis, akademikas Antanas Kudzys ir kt. idėjiniai sukilimo dalyviai.

Apie 1941 m. Birželio 22–28 d. sukilimą rašė ir kalbėjo tęstinio mokslo darbų leidinio „Lietuvos istorijos studijos” redkolegijos buvęs atsakingasis sekretorius dr. Sigitas Jegelevičius, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras 2011 m. parengė išsamią monografiją „Lietuvių tautos sukilimas...” Prof. Edvardas Gudavičius apie Birželio sukilimą yra sakęs: tai buvo „vienas didingiausių mūsų istorijos momentų, tautos žygdarbis”. Sukilimas davė impulsą ir 10 metų trukusiai partizanų kovai antrosios sovietų okupacijos metu.

Išlaikant Birželio sukilimo atminimą daug nuveikė buvusios „Lietuvos 1941 metų birželio 22–28 d. sukilėlių sąjungos” pirmininkas Alfonsas Žaldokas. Vytauto Didžiojo universitete įrengtas sukilimo vadovų gen. štabo majoro V. Bulvičiaus, pulkininko dr. J. Vėbros, prof. dr. A. Damušio, ekonomisto L. Prapuolenio, inžinieriaus P. Naručio ir Lietuvos laikinosios Vyriausybės ministro pirmininko prof. dr. J. Ambrazevičiaus portretiniai skulptūriniai reljefai (skulptorius S. Žirgulis). Petrašiūnų kapinės puošia skulptoriaus prof. Antano Kmieliausko sukurtas antkapinis paminklas pulkininkui Kaziui Škirpai, 1941 m. Birželio sukilimo organizatoriui. (Psimintina ir tai, kad K. Škirpos vadovaujami savanoriai 1919 metų sausio 1 d. Vilniaus Gedimino pilies bokšte

pirmą kartą iškėlė mūsų Trispalvę vėliavą.) Kauno senosiose kapinėse jau brėkstant Lietuvos atgimimui jaun lietuviai sukilėlių atminimui pastatė medinį kryžių, kuris priešišku jėgų ne kartą buvo suniokotas. 1991 m. sukilėlių kapų vietoje buvo pastatytas paminklas „Kryžius-medis” (skulptorius Robertas Antinis, architektas F.

Miliūnas, fundatorius – Australijoje gyvenęs Lietuvos garbės konsulas Viktoras Šlinteris). Minėtos Sukilėlių sąjungos iniciatyva Senosiose kapinėse atnaujintas sukilėliams skirtas memorialas – pastatyta 40 naujų bronzinių kryžių. 2012 m. į tėvynę grįžo Lietuvos laikinosios Vyriausybės vadovo dr. J. Ambrazevičiaus-Brazaičio palikai. Jie iškilmingai palaidoti Kauno Kristaus Prisikėlimo bazilikos šventoriuje.

Vilniuje, Lukiškių aikštės pakraštyje, prie simbolinio 1863 m. sukilėlių antkapinio paminklo, stovi naikintas, bet nesunaikintas lietuvišku ornamentu papuoštas Kryžius, skirtas 1941 m. Birželio sukilimui atminti. Taip pat paminėtinas Obeliuose (Rokiškio raj.) tokią pačią idėjinę paskirtį turintis sovietinės valdžios sunaikintas ir prieš dvejus metus atstatytas didingas paminklas. Birželio sukilimą žymi įvairiose Lietuvos vietose pastatyti didesni ar mažesni paminklai, sukurtas filmas.

Artėjant birželio 23-ajai įvairiose Lietuvos vietose turėtų vykti daugiausiai nevyriausybinį organizacijų inicijuoti 1941 m. sukilimo jubiliejiniai minėjimai. Lietuvos Vyriausybė lyg ir nerodo noro minėti šį jubiliejų. Prisimename įvairių organizacijų daugkartinį kreipimąsi į LR Seimą ir Vyriausybę, kad būtų įstatymiškai įteisintas Lietuvos laikinosios vyriausybės pareiškimas „Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas”. Deja, teigiamo atsakymo nesulaukta. Šiuo klausimu Lietuvos sąjūdžio Vilniaus skyriaus taryba birželio 1 d. viešu pareiškimu vėl kreipėsi į LR Prezidentę, Seimą, Vyriausybę bei Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkę.

Niekada neturėtume pamiršti svarbiausių mūsų tautos istorijos įvykių ir tų, kurie savo gyvybę paaukojo Lietuvai.

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

PARDUODA

Lietuvoje, netoli Zarasų, prie Duburio ežero, parduodamas 6.4 ha žemės sklypas. Kaina 40 000 eurų.
Tel. 370 6103-9960 (Vida)

Remkime Draugo fondą
Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!
Draugo fondas
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
www.draugofondas.org

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Lietuva pagirta už kovą su korupcija

Vilnius (Mano vyriausybė) – Praėjusią savaitę vykusiamie Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) darbo grupės kovai su užsienio pareigūnų papirkinėjimu tarptautiniuose sandoriuose posėdyje buvo svarstoma Lietuvos pažanga siekiant narystės šioje darbo grupėje.

Darbo grupės sekretoriato parengtame vertinime Lietuva įvertinta kaip aktyvi ir bendradarbiaujanti dalyvė tiek pasirengimo narystei EBPO procese, tiek ir kituose kovos su korupcija platformose.

EBPO darbo grupė teigiamai įvertino bendrą Lietuvoje egzistuojančią korupcijos kontrolės institucinę ir teisinę sistemą bei Lietuvos pažangą kovos su papirkinėjimu tarptautiniuose

sandoriuose srityje ir nustatė tolesnes kryptis, kuriose Lietuva turėtų dėti didesnes pastangas. Po šio posėdžio Lietuvos statusas nuo „stebėtojo“ pakeltas iki „dalyvio“. Lietuva iš esmės jau galėtų tapti šios darbo grupės pilnateise nare, telieka padaryti keletą pastutinių darbų: plėsti juridinių asmenų baudžiamosios atsakomybės taisyklą, be išlygų užtikrinti pajamų, gautų iš sandorių, sudarytų papirkinėjant pareigūnus, konfiskavimą, o taip pat užtikrinti galimybę visais atvejais patraukti atsakomybėn asmenis, kurie papirkinėja per tarpininkus, veikiančius kitose valstybėse.

2015 m. gegužę pradėtas Lietuvos stojimo į EBPO procesas.

Nauja ministrė kovos su šešėline ekonomika

Vilnius (ELTA) – Nuo antradienio finansų ministre pradedanti dirbti Rasa Budbergytė sako, kad pirmiausia rūpinsis 2017 metų šalies biudžeto projekto rengimu ir kova su šešėline ekonomika. Jos teigimu, valstybės biudžetas turi būti subalansuotas ir atitikti ilgalaikio finansinio stabilumo programos nuostatas.

Kitų metų biudžete bus numatyta lėšų krašto apsaugos sistemos finansavimui didinti ir palaipsniui bus artėjama prie šalies išipareigojimo NATO įgyvendinimo, tai yra gynybai skirti bent 2 proc. nuo bendrojo vidaus produkto.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė pirmadienį pasirašė dekretą, kuriuo nuo birželio 21 d. finansų ministre skiria teisininkės išsilavinimą turinčią socialdemokratę R. Budbergytę,

R. Budbergytė nuo antradienio pradeda dirbti finansų ministre. Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

prieš tai dirbusią Europos audito rūmuose. R. Budbergytė šiame poste keičia socialdemokratą Rimantą Šadžių, kuris išvyksta dirbti į Europos audito rūmus.

Rinksis pasaulio lituanistinių mokyklų mokytojai

Vilnius (Alkas.lt) – Birželio 20–23 dienomis Vilniuje vieši lituanistinių mokyklų mokytojai iš Argentinos, Urugvajaus, Australijos, Egipto, Prancūzijos, Islandijos, Čekijos, JAV ir kitų šalių. Dalykinį seminarą ir edukacinę programą jiems surengė Švietimo ir mokslo ministerija.

Per tris seminaro dienas iš įvairių kraštų atvykstantiems mokytojams ir

lietuvių bendruomenių švietimo tarybų pirmininkams pristatoma nauja lietuvių kalbos ir literatūros programa 1–10 klasėms, mokymo priemonės, skirtos lituanistiniam ugdymui, internetinio A2 mokėjimo lygio lietuvių kalbos mokymo kursas suaugusiems ir kt. Numatyta ekskursija į Anykščius, Lietuvių kalbos instituto Lituanistikos židinių ir kt.

Rinks gražiausius tautinius kostiumus

Vilnius (LLKC info) – Birželio 26 dieną Vilniuje, Bernardinų sode prie muzikinio fontano vyks šventinis renginys – lietuvių tautinio kostiumo konkurso „Išauta tapatybė“ baigiamasis turas ir gyvo garso koncertas.

Lietuvos liaudies kultūros centras jau antrą kartą organizuoja tautinio kostiumo konkursą, kviesdamas dalyvius parodyti lietuvių drabužių įvairovę ir grožį, pasidalyti savo įgytomis žiniomis, kūryba ir atradimais, kuriuos patiria kiekvienas, besisiūdinąs tautos istoriją atspindinčius drabužius.

Šis susibūrimas yra išskirtinė galimybė vienoje vietoje pamatyti visų Lietuvos etnografinių regionų kostiumus: baltumu tviskančius aukštaičių, ryškiaspalvius žemaičių, languotus,

raštuotus dzūkų, spalvingais raštais puoštus suvalkiečių ir sodrių, tamsių spalvų klaipėdiečių drabužius. Rengėjams bene svarbiausia yra pabrėžti gyvą tautinės aprangos vertę: ir pristatyti ją ant šiuolaikinės madų pakylos, ir priartinti prie kiekvieno žmogaus, atėjusio į vilniečių pamėgtą Bernardinų sodo erdvę.

Žiūrovai galės išgirsti puikius Lietuvos atlikėjus.

Per 100 konkurso dalyvių varžysis asmeninių moterų, vyrų, vaikų, bendruomenių, kolektyvų kostiumų kategorijose. Drabužiai bus vertinami pagal tai, kaip jie reprezentuoja vieną ar kitą istorinį laikotarpį, regioną, kokią jų dalių – audinių, rankdarbių ir siuvinų – kokybę. Laimėtojams numatyti vertingi prizai.

ES pratęsė Rusijai sankcijas

Briuselis (BNS) – Europos Sąjunga dar vieniems metams pratęsė sankcijas, kurios buvo įvestos Rusijai dėl 2014 metais įvykdytos Krymo aneksijos, kurią blokas smerkia ir atsisako pripažinti.

Rio de Janeiro skelbia nepaprastą padėtį

Rio de Janeiro (ELTA) – Brazilijos Rio de Janeiro valstija paskelbė nepaprastą padėtį savo finansų srityje, nors iki joje rengiamų vasaros olimpinų žaidynių liko jau mažiau kaip 50 dienų. Laikinas valstijos gubernatorius Francisco Dornelles nurodo, kad didelė ekonominė krizė kelia rimtą grėsmę šalies išipareigojimams surengti olimpinės žaidynės.

Daugiausiai lėšų renginiui organizuoti suteikė Rio de Janeiro miesto valdžia, tačiau už tokių sričių kaip transportas ar policijos darbas finansavimą atsakingos valstijos institucijos. Tiesa, finansinę paramą pareigūnams pažadėjo ir laikinasis Brazilijos prezidentas Michel Temer.

Californija legalizuos teisę numirti

Sacramento (Infodiena) – Californija tampa penktąja Amerikos valstija, kurioje nepagydomai sergantys pacientai įgis teisę numirti. Valstijoje gydytojai sąlygas atitinkantiems žmonėms galės išrašyti receptą mirtinai vaistų dozei. Naujas įstatymas priimtas, kai 29-erių metų nuo vėžio mirštantį Californijos gyventoją norėdama užbaigti kančias buvo priversta prieš tai išsikraustyti į Oregoną.

Pirmasis prieš beveik du dešimtmečius pagalbinės savižudybės įstatymą priėmė Oregonas. Kadangi klau-

simas iki šiol kontroversiškas, Californija įvedė daugiau saugiklių. Įstatymas yra neįpareigojantis, todėl gydytojai ir vaistininkai, jei nenorės, neprivalės jo laikytis. Pasinaudoti teise mirti galės tik psichiškai sveiki pacientai, kuriems gyventi liko mažiau nei pusmetis. Kad gautų receptą mirtinai dozei jie turės susitikti su dviem gydytojais, o vizitus turės skirti bent dvi savaitės.

Ir vienas reikšmingiausių nurodymų – tabletės pacientas privalės pajėgti išgerti pats.

Visoje Brazilijoje šiuo metu susidariusi itin gili recesija. Manoma, kad sudėtinga situacija gali priversti pasinaudoti šalies federalinio nepaprastųjų padėčių fondo lėšomis. Rio de Janeiro valstijos viešajame sektoriuje dirbantiems asmenims ir pensininkams kai kuriuose regionuose nemokamos jiems priklausančios išmokos. Rimtai lėšų trūkumo paveiktos ligoninės ir policijos nuovados. Manoma, kad šiais metais valstijos biudžeto deficitas gali siekti 5,5 mlrd. JAV dolerių.

Oficialiame savo dekrete F. Dornelles nurodo, kad valstija susidūrė su visuotine nelaime, galinčia sukelti visišką viešojo sektoriaus žlugimą.

Palaimintoji – XVIII a. Italijos mistikė

Roma (Vatikano radijas) – Fodžos mieste Italijoje palaimintą paskelbta Marija Celeste Crostarosa (1696–1755).

Pal. Celeste Crostarosa laikoma viena didžiausių XVIII a. Italijos mistikų. Jos dvasiniai raštai pasižymi ypatingu gilumu, jai būdinga intensyvi kontempliacija.

Julija – toks buvo jos krikšto vardas – gimė Neapolyje 1696 m. spalio 31 d., buvo dešimta dvylikos vaikų religingoje pasiturinčioje šeimoje. Ji pasižymėjo aštriu protu, vaikystę praleido turtingoje namų ramybėje. Nuo mažens ji smalsiai tyrinėjo suaugusių pasaulį. Būdamą vienuolikos per šv. Juozapą ji atėjo

į Šv. Tomo bažnyčią atlikti išpažinties, kad išlaisvintų sąžinę nuo „naštos“. Taip ji atsivertė ir paniro į gilų dvasinį gyvenimą, pradėjo dažnai melstis ir medituoti Jėzaus kančią. Sukrėsta ieties padarytos žaizdos, ji rado dvasinę prieglaudą kraujuojančioje Jėzaus Širdyje. Eucharistinėje komunijoje ji sėdavosi paguodos ir iškėpimo gyventi šventai. Taip pat ir šventųjų gyvenimų skaitymai ją pastūmėjo pasišvęsti Viešpačiui.

1738 m. ji įgyvendino svajonę įkurti naują redemptoristų atšaką Švč. Atpirkėjo seseris.

Egipte kapavietėje rastas nepaprastas durklas

Cairo (Faktai.lt) – Garšusis durklas iš faraono Tutanchamono kapavietės Egipto Karalių slėnyje gali būti pagamintas iš meteorito geležies.

Tokią išvadą daro Italijos ir Egipto mokslininkai. Savo atradimą jie aprašo specializuotame žurnale „Meteoritics and Planetary Science“. Modernūs rentgenografiniai tyrimai, atlikti Egipto muziejuje Caire, esą parodė, kad durklo geležtę sudaro didelis kiekis nikelio. Antikiniuose daiktuose iš Žemės geležies jo dalis yra daug mažesnė.

Egiptologas Howard Carter daugiau kaip 3 300 metų senumo Tutanchamono kapą aptiko 1925-aisiais.

Šiame kape rastas durklas gali būti „nukritęs iš dangaus“. Archi-learner.blogspot.com nuotr.

Mokslininkai, remdamiesi hieroglifais, vaizduojančiais meteoritus, spėja, kad senovės egiptiečiai suprato, jog šie reti geležies fragmentai krito iš dangaus.

Jonas Jurašas 80-ąjį gimtadienį sutiko Lietuvoje

J. Jurašas – žiūrovas savo spektaklyje.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

Kartu su režisieriumi į Lietuvą grįžusi jo žmona Aušra Marija Sluckaitė-Jurašienė taip pat mini 80-mečio jubiliejų – ji gimusi birželio 1 dieną. Čia pat – ir Joninės, kurias Jurašai švenčia savo sodyboje Merkinėje Varenos rajone, prie Merkio ir Nemuno santakos. Prieš artėjantį jubiliejų paklaustas, ką mano apie tokią savo sukaktį, režisierius atsakė: „Man buvo sunku įsivaizduoti, kad galiu sulaukti tokio skaičiaus. Bet tai tik aritmetinis skaičius. Esu geros nuotaikos, kūrybingas. Jaučiuosi labai šventiškai ir kartu neramiai – nežinau, kaip spektakliai išsilaikę ir kokios kondicijos. Labai džiaugiuosi, kad pamatysiu mažą savo kūrybos festivalį. Džiugu, kad teatro vadovybė taip sudėliojo repertuarą ir jie visi rodomi. Ne visiems režisieriams tenka tokia laimė.”

Visi trys J. Jurašo spektakliai ir šį kartą sulaukė didelio dėmesio, salė buvo pilna žiūrovų. Į teatrą atėjęs režisierius prieš spektaklius rado laiko pakalbinti čia dirbančius žmones, aptarnaujančių personalą. Kai penktadienio vakarą „Rūtos” salėje buvo rodomas „Apsivalymas”, Kauną siaubė didžiulė audra, ir lietaus šuorai taip beldė į stogą, jog atrodė, kad tai specialūs spektaklio efektai. Tą po vaidinimo pastebėjo ir pats režisierius, bendraudamas su jį pasveikinti atvykusi Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, kuris dėl gamtos stichijos su žmona Gražina gerokai pavėlavo į spektaklį.

Jubiliejaus proga teatro fojė esančiame ekrane prieš ir po spektaklių buvo galima pamatyti išimintiniausias J. Jurašo pastatymų akimirkas, fotografijas iš premjerų, apdovanojimų, sveikinimų ir susitikimų. „Su jubiliejumi, režisieriau”, – toks užrašas buvo šalia ekrano.

J. Jurašas gimė 1936 m. birželio 19 dieną Panevėžyje. 1964 metais baigė A. Lunačiarskio teatro meno institutą Maskvoje ir kūrė spektaklius Lietuvos

rusų dramos, Šiaulių dramos, Lietuvos valstybiniame akademiniame dramos teatruose. Pirmasis spektaklis Lietuvos rusų dramos teatre pastatytas dar 1963 metais. 1967–1972 metais J. Jurašas buvo Kauno dramos teatro vyriausiuoju režisieriumi, čia jis iš viso sukūrė 19 spektaklių, iš kurių ne vienas patenka į Lietuvos teatro aukso fondą. Deja, nemaža dalis jo spektaklių, pastatytų sovietinėje Lietuvoje, buvo uždrausti arba parodyti cenzūros pakeisti.

Teatro parengtoje informacijoje teigiama, kad A. M. Sluckaitė ir J. Jurašas – bene atkakliausiai kūrybos laisvę sovietmečiu gynę menininkai, savo atvira bekompromise kova „už-sitarnavo” priverstinę emigraciją į Vakarus. 1972 metais cenzūravus legendinį J. Jurašo spektaklį „Barbora Radvilaitė”, po atviro jo protesto laiško atstatydinus jį iš Kauno dramos teatro vyriausiojo režisieriaus pareigų, abu menininkai dvejus metus kentė ekonominę blokadą, kol jiems buvo leista išvykti į Vakarus. Jurašai gyveno Austrijoje, Vokietijoje, vėliau – JAV.

Už Atlanto režisierius statė spektaklius New Yorko, Dallas, Sarasotos, Toronto miestų teatruose. Ispūdingas buvo jo sugrįžimas į Nepriklausomą Lietuvą – pirmą kartą po pertraukos jis grįžo 1989 metais, o 1990–1993 metais buvo Kauno valstybiniame teatro vadovas. Čia 1990 metais buvo pastatyti A. M. Sluckaitės „Smėlio klavyrai” Johannes Bobrowski kūrybos motyvais – tada į šį spektaklį buvo sunku patekti, bilietai būdavo išparduodami akimirksniu, o sužavėti žiūrovai iš spektaklio grįždavo su smėlio smiltelėmis batusose.

2015 metais režisierius buvo apdovanotas Kauno teatralų apdovanojimu – padėkos „Fortūna” už nuopelnus Lietuvos teatrui, tokį pat apdovanojimą už nuopelnus Lietuvos teatrui ir spektaklio pagal A. M. Sluckaitės pjesę „Antigonė Sibire” sukūrimą jis gavo ir 2011-aisiais. 2009 m. J. Jurašas buvo apdovanotas Nacionaline

Teatras prisiminė svarbiausius A. M. Sluckaitės ir J. Jurašo kūrybos momentus Kaune.

A † A
ELENA BOBELIS
BABARSKAITĖ

Mirė 2016 m. birželio 7 d.
Gimė Marijampolėje, Lietuvoje.
Gyveno West Hartford, CT.
Nuliūdę liko: vyras Jurgis; duktė Rasa su vyru dr. Frank Andrews, duktė Sigita su vyru Willard Pinney, sūnus Viktoras; brolis Algirdas Barskis su šeima, kiti giminės, draugai Amerikoje ir Lietuvoje.
A. a. Elena buvo mama a. a. George.
Laidotuvės įvyko privačios.
Viešpatie, globok mūsų brangią Lialią.

Liūdinti šeima

A † A
DANA LUKAUSKAS
(LUKAS)

Mirė 2016 m. birželio 18 d.
Gimė Plungėje, Lietuvoje.
Nuliūdę liko: vyras Felix, sesuo Nora (William) Discher, dukterys Loretta (Douglas) Mavrovic ir Christina (Raymond) Boyatt, anūakai Brian (Nicole) Boyatt, Mellisa Boyatt, Peter (Emily) Mavrovic, Gregory Mavrovic, Katherine Mavrovic, proanūkas Noah Boyatt .
A.a. Dana buvo sesuo a.a. Antano ir a.a. Stasio.
Velionė bus pašarvota birželio 22 d., trečiądienį, nuo 3 val. po pietų iki 9 val. vakaro Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 Southwest Highway, Palos Hills IL.
Laidotuvės įvyks birželio 23 d., ketvirtadienį. Iš laidojimo namų a.a. Dana bus atlydėta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. David Gaidas, tel. 708-974-4410
arba www.palosgaidasfh.com

kultūros ir meno premija už modernios teatro kalbos kūrimą, legendos sugrąžinimą į šiandieninę Lietuvą. „Apsivalyme” vieną iš vaidmenų sukūrė ir Nacionalinio Kauno dramos teatro vadovas aktorius Eugenijus Stancikas, tik ką apsigynęs daktaro laipsnį. Pasak jo, režisieriaus J. Jurašo kūrybos etapai teatro trupei suteikė kūrybinių siekių išsipildymą, teatrą ir Kauno miestą pristatė užsienio festivaliuose – Vokietijoje, Estijoje, Danijoje, Kanadoje ir kitur – kaip inovatyvų ir savitą. Šio menininko vardas neabejotinai yra neatsiejamas nuo seniausio profesionalaus Lietuvoje teatro istorijos ir visos Lietuvos teatro istorijos kūrimo.
Pasitinkant režisieriaus jubiliejinį gimtadienį A. M. Sluckaitė-Jurašienė parašė knygą „Spektaklių ir sapnų klavyrai” apie judviejų bendrą kūrybinį kelią – kūrėjai kartu išgyveno daugiau nei keturiasdešimt metų. Tai jau ne pirma A. M. Sluckaitės knyga – 2008 metais pasirodė jos „Egziliantės užrašai”, 1994 m. ji išleido knygą apie J. Jurašą „Po dvynių ženklų”.
Menininkai yra kartu sukūrę septynis spektaklius: „Zekai” (Theatre for the New City, New York, 1982), „Smėlio klavyrai” (pagal J. Bobrows-

ki romaną, Kauno dramos teatras, 1990), su kompozitoriumi Broniu Kutavičiumi operą „Lokys” (Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras, 2000), „Antigonė Sibire” (Kauno valstybinis dramos teatras, 2010) bei dabar parodytus „Apsivalymą”, „Baltą drobulę” ir „Barborą”.
Praėjusį šeštadienį režisierius su žmona apsilankė Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre, kur žiūrėjo Giuseppe Verdi operą „Don Carlos”. Šio teatro kolektyvas taip pat gražiai pasveikino režisierių, o žiūrovai ilgai plojo.
Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė savo jubiliejiname sveikinime režisieriui parašė: „Esate žinomas ir pripažintas Lietuvos teatro kūrėjas, savo gyvenimu ir kūryba liudijantis žmogiško orumo ir laisvo pasirinkimo principus. Jūsų gyvenimo kelias simbolizuoja žmogaus kovą su jam primesta sistema. Jūs ją nugalėjote, o Jūsų pergalė daugeliui tapo įkvėpimo šaltiniu ir moraliniu autoritetu”. Prezidentė J. Jurašui padėkojo už išimintinus ir visai tautai svarbius kūrybinius darbus bei už bekompromisį režisieriaus tvirtos moralės ir drąsos pavyzdį.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje**, mokyklos salėje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) birželio 23 d., ketvirtadienį, 7 val. v. vyks susirinkimas, kuriame bus aptarti svarbūs parapijiečių ateities veiklos planai ir rūpesčiai. Visi prašomi kuo gausiau dalyvauti.

■ Birželio 26 d., sekmadienį, 10 val. r. Švč.
Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo
bažnyčioje švėsime 13-tąjį eilinį metų sek-
madienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun-
igas Gediminas Keršys. Taip pat kviečiame
praleisti laiko maldoje mūsų Švč. Sakramento
adoracijos koplyčioje, kuri atdara kiekvieną
dieną nuo 6 val. r. iki 9 val. v. (įėjimas pro
pagrindines duris iš 44-tos gatvės).

■ Birželio 26 d., sekmadienį, po 11 val. r.
Šv. Mišių, Pasaulio lietuvių centre, Lemon-
te vyks Lietuvių skautų kryžiaus šventinimo
iškilmės. Po iškilmių visus kviečiame į
Ateitininkų namus pietums (pietūs – auka).
Apie dalyvavimą iki birželio 22 d. prašome
pranešti Dalei Gotceitienei tel. 630-235-
2535.

■ **Kviečiame į Gintaro Janusevičiaus debiutinį fortepijono recitalį, kuris vyks birželio 27 d., pirmadienį, 6:30 val. v. LR generaliniame konsulate New Yorke (420 5th Ave., New York, NY 10018). G. Janusevičius atliks programą „The Dreamcatcher“ („Sapnų gaudyklė“), kurioje skambės Beethoveno, Chopino, Debussy ir kitų kompozitorių kūriniai.**

MENOS DIENOS

Kviečiame registruotis į menų ir sveikatingo poilsio stovyklą suaugusiems
rugpjūčio 21–28 d. Neringoje (147 Neringa Rd, Brattlebor, VT 05301)
 Organizatorė – Gintarė Bukauskienė,
tel. 347-415-6379, el. paštas zybuokle@gmail.com

Piknikas Putname – lietuvių susiartinimo šventė

Liepos 24 d. nuo 11 val. r. iki 6 val. v. seselių kazimieriečių vienuolyne Putname vyks tradicinė lietuvių susiartinimo šventė – piknikas. Mišios, mugė, lietuviški patiekalai, skrybėlių konkursas – tai tik maža programos, kuri laukia jūsų tą dieną, dalis.

Adresas: Sisters of the Immaculate Conception, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260-2503.

Šventės ruošos komiteto pirmininkas – **Aidas Kupčinskas** (aidask@aol.com)

Jono Kuprio nuotr.

Šiuo metu JAV su koncertiniu turu lankosi Jurgis Didžiulis, daugumai žinomas kaip grupės „InCulto“ įkūrėjas. Praėjusį sekmadienį jis surengė koncertą „Sielos“ galerijoje Lietuvių dailės muziejuje Lemonte, o iš Čikagos vyks į Bostoną, Philadelphiajį (kurioje šis Kolumbijoje gimęs lietuvis praleido nemažai vaikystės metų), New Yorką ir Washingtoną. Paskutinė stotelė – Baltimorė, kur dainininkas koncertuos Šokių šventės išvakarėse, liepos 1 d.

Tačiau Jurgis Didžiulis JAV ne tik dainuoja. Būdamas aktyvus visuomenės veikėjas ir turėdamas magistro laipsnį politikos moksluose, jis domisi įvairiomis socialinėmis problemomis ir pats kuria įvairias iniciatyvas. Šios kelionės metu jis bando apčiuopti ir užfiksuoti įvairias lietuviškos tapatybės formas ir išraiškas. Kas ta Lietuva – vieta, jausmas, kultūra, o gal stabas?.. Šios kelionės po lietuvišką tapatybę rezultatais J. Didžiulis pasidalins su liepos pradžioje Prienų rajone vėl vyksiančio Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimo dalyviais.

„Draugo” info

ATLANTIC ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISA EUROPOS SĄJUNGA

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiausi
pristatymo terminai**

**Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkaustymą

Asmeninės siuntos

708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Seikite savo siuntas:

AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas

8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas

8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455

Tel: 708-907-3000

Rūta

6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559

Tel: 630-964-7882

Florist Queen

1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563

Tel: 630-741-4445

Eurus Deli

22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137

Tel: 630-469-4290

Biomed

360 Townline Rd. Mundelein, IL 60050

Tel: 847-566-6676

Always with Flowers (Royal Petal Inc.)

1138 B S. State St., Lemont, IL 60439

Tel: 630-257-0339

Excel Insurance

5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641

Tel: 773-777-4700

Romanian American Network

6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714

Tel: 847-897-6710

Granitex

704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126

Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago

2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629

Tel: 773-478-2655

Harvest Fresh

(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hights, IL 60004

Tel: 224-625-0331

Real Exteriors

3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176

Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza

9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465

Tel: 708-599-9866

Galos Carves

6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634

Tel: 773-283-7701

Kunigalkščų Uteniga

6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501

Tel: 708-594-5622

Biomed 2

4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706

Tel: 773-656-2430

Kalyva

338 S. Rohlfing Rd. Palatine, IL 60074

Tel: 847-776-7756

Continental USA

2207 W. Chicago Ave. Chicago, IL 60622

Tel: 773-489-9770